I

(Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 108/2006

2006 m. sausio 11 d.

iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1725/2003, priimantį tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002, dėl 1, 4, 6 ir 7 tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS), 1, 14, 17, 32, 33 ir 39 tarptautinių apskaitos standartų (TAS), Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimų komiteto (TFAAK) 6 aiškinimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo [1], ypač į jo 3 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1725/2003 [2] buvo priimti tam tikri tarptautiniai standartai ir aiškinimai, galioję 2002 m. rugsėjo 14 d.

(2) 2005 m. birželio 30 d. Tarptautinė apskaitos standartų valdyba (TASV) paskelbė dalinius pakeitimus, taikomus 1 TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“ ir 6 TFAS „Mineralinių išteklių žvalgymas ir vertinimas“ išvadų pagrindui, siekdama išaiškinti išimčių formuluotes, numatytas pirmą kartą TFAS taikantiems subjektams, kurie nutarė įgyvendinti 6 TFAS iki 2006 m. sausio 1 d.

(3) 2005 m. rugpjūčio 18 d. TASV paskelbė 7 TFAS „Finansinės priemonės: informacijos atskleidimas“. Jame pateikiami nauji reikalavimai, kuriais siekiama patobulinti informaciją apie finansines priemones, kuri pateikiama įmonių finansinėje atskaitomybėje. Jis pakeičia 30 TAS „Bankų ir panašių finansų institucijų informacijos pateikimas finansinėje atskaitomybėje“ ir kai kuriuos 32 TAS „Finansinės priemonės: atskleidimas ir pateikimas“ reikalavimus.

(4) 2005 m. rugpjūčio 18 d. TASV taip pat paskelbė 1 TAS „Finansinės atskaitomybės pateikimas — informacijos apie kapitalą atskleidimas“ dalinį pakeitimą, kuriame pateikti informacijos apie įmonės kapitalą atskleidimo reikalavimai.

(5) 2005 m. rugpjūčio 18 d. TASV paskelbė dalinius pakeitimus, taikomus 39 TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ ir 4 TFAS „Draudimo sutartys — finansinių garantijų sutartys“. Šiais pakeitimais siekiama užtikrinti, jog finansinių garantijų sutartis sudarantys ūkio subjektai įtrauktų šių sutarčių įsipareigojimus į savo balansus.

(6) 2005 m. rugsėjo 1 d. Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimų komitetas (TFAAK) paskelbė 6 TFAAK aiškinimą „Įsipareigojimai, susiję su dalyvavimu tam tikroje rinkoje — elektros ir elektroninės įrangos atliekų rinkoje“, toliau – 6 TFAAK. 6 TFAAK išaiškinta įsipareigojimų, susijusių su atliekų tvarkymo sąnaudomis, apskaita.

(7) Pasikonsultavus su šios srities techniniais ekspertais, patvirtinama, kad 1 TFAS, 4 TFAS, 7 TFAS, 1 TAS, 39 TAS ir 6 TFAAK atitinka Reglamento (EB) Nr. 1606/2002 3 straipsnio 2 dalyje išdėstytus techninius priėmimo kriterijus.

(8) Priėmus 7 TFAS, kad būtų užtikrintas tarptautinių apskaitos standartų nuoseklumas, atitinkamai iš dalies pakeičiami kiti tarptautiniai apskaitos standartai. Šie pakeitimai susiję su 1 TFAS, 4 TFAS, 14 TAS, 17 TAS, 32 TAS, 33 TAS IR 39 TAS.

(9) Todėl Reglamentą (EB) Nr. 1725/2003 reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti.

(10) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Apskaitos reguliavimo komiteto nuomonę.

---

[1] OL L 243, 2002 9 11, p. 1.

[2] OL L 261, 2003 10 13, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2106/2005 (OL L 337, 2005 12 22, p. 16).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1725/2003 priedas iš dalies keičiamas taip:

(1) 1 tarptautinis finansinės atskaitomybės standartas (TFAS) „TFAS taikymas pirmąjį kartą“ iš dalies keičiamas pagal dalinius pakeitimus, taikomus 1 TFAS ir 6 TFAS „Mineralinių išteklių žvalgymas ir vertinimas“ išvadų pagrindui, kaip nustatyta šio reglamento priede;

(2) 30 tarptautinis apskaitos standartas (TAS) „Bankų ir panašių finansų institucijų informacijos pateikimas finansinėje atskaitomybėje“ pakeičiamas 7 TFAS „Finansinės priemonės: informacijos atskleidimas“, kaip nustatyta šio reglamento priede;

(3) 1 tarptautinis apskaitos standartas „Finansinės atskaitomybės pateikimas — informacijos apie kapitalą atskleidimas“ iš dalies keičiamas pagal 1 TAS dalinį pakeitimą, kaip nustatyta šio reglamento priede;

(4) 39 TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ ir 4 TFAS „Draudimo sutartys“ iš dalies keičiami pagal dalinius pakeitimus, taikomus 39 TAS ir 4 TFAS, kaip nustatyta šio reglamento priede;

(5) Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimų komiteto (TFAAK) 6 aiškinimas „Įsipareigojimai, susiję su dalyvavimu tam tikroje rinkoje — elektros ir elektroninės įrangos atliekų rinkoje“ yra įterpiamas, kaip nustatyta šio reglamento priede;

(6) Priėmus 7 TFAS, atitinkamai iš dalies pakeičiami 1 TFAS ir 4 TFAS, 14 TAS, 17 TAS, 32 TAS, 33 TAS ir 39 TAS pagal 7 TFAS C priedą, kaip nustatyta šio reglamento priede;

(7) 32 TAS iš dalies pakeičiamas pagal 39 TAS ir 4 TFAS dalinius pakeitimus, kaip nustatyta šio reglamento priede.

2 straipsnis

(1) Visos įmonės taiko 1 TFAS dalinį pakeitimą ir dalinius pakeitimus, taikomus 39 TAS bei 4 TFAS, kaip nustatyta šio reglamento priede, ne vėliau kaip nuo jų 2006 finansinių metų pradžios.

(2) Visos įmonės taiko 7 TFAS ir 1 TAS dalinį pakeitimą, kaip nustatyta šio reglamento priede, ne vėliau kaip nuo jų 2007 finansinių metų pradžios.

(3) Visos įmonės taiko 6 TFAAK, kaip nustatyta šio reglamento priede, ne vėliau kaip nuo jų 2006 finansinių metų pradžios.

Tačiau tos įmonės, kurių finansinių metų pradžia yra gruodžio mėnesį, 6 TFAAK taiko ne vėliau kaip nuo jų 2005 finansinių metų pradžios.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2006 m. sausio 11 d.

Komisijos vardu
Charlie McCREEVY
Komisijos narys

PRIEDAS

TARPTAUTINIAI FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTAI

1 TFAS	Daliniai pakeitimai, taikomi 1 TFAS „TFAS taikymas pirmąjį kartą“ ir 6 TFAS „Mineralinių išteklių žvalgymas ir vertinimas“ išvadų pagrindui
7 TFAS	7 TFAS „Finansinės priemonės: informacijos atskleidimas“
1 TAS	1 TAS „Finansinės atskaitomybės pateikimas — informacijos apie kapitalą atskleidimas“ dalinis pakeitimas
39 TAS 4 TFAS	Daliniai pakeitimai, taikomi 39 TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ ir 4 TFAS „Draudimo sutartys — finansinių garantijų sutartys“
6 TFAAK	6 TFAAK aiškinimas „Įsipareigojimai, susiję su dalyvavimu tam tikroje rinkoje — elektros ir elektroninės įrangos atliekų rinkoje“

Galima platinti Europos ekonominėje erdvėje. Visos teisės už Europos ekonominės erdvės ribų yra saugomos, išskyrus teises dauginti asmeniniu ar kitokiu sąžiningu tikslu. Išsamesnė informacija pateikta Tarptautinių apskaitos standartų valdybos tinklavietėje www.iasb.org

1 TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“ pataisos

Šiame dokumente pateikiamos 1 tarptautinio finansinės atskaitomybės standarto (TFAS) „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“ pataisos. Šiomis pataisomis užbaigiami pasiūlymai, išdėstyti siūlomų šio standarto pataisų pakeitimų projekte, paskelbtame 2005 m. balandžio 29 d.

1 TFAS pataisos

36B paragrafas ir ankstesnė antraštė iš dalies pakeičiami taip:

Atleidimas nuo reikalavimo pateikti lyginamąją informaciją 6 TFAS tikslams

36B. Ūkio subjektas, kuris pradeda taikyti TFAS iki 2006 m. sausio 1 d. ir nusprendžia taikyti 6 TFAS „Mineralinių išteklių žvalgymas ir vertinimas“ iki 2006 m. sausio 1 d., neturi taikyti 6 TFAS reikalavimų lyginamajai informacijai, pateiktoje jo pirmojoje finansinėje atskaitomybėje, parengtoje pagal TFAS reikalavimus.

7 TARPTAUTINIS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTAS

Finansinės priemonės: atskleidimas

TIKSLAS

1. Šio TFAS tikslas — reikalauti, kad ūkio subjektai savo finansinėje atskaitomybėje atskleistų duomenis, kurie vartotojams leistų įvertinti:

   a) finansinių priemonių svarbą ūkio subjekto finansinei padėčiai ir veiklos rezultatams;

   ir

   b) iš finansinių priemonių kylančios rizikos, kurią ūkio subjektas patiria per ataskaitinį laikotarpį ir atskaitomybės sudarymo datą, pobūdį bei mastą ir jos valdymo būdą.

2. Šio TFAS principai papildo 32 TAS *Finansinės priemonės: pateikimas* ir 39 TAS *Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas* nustatytus finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų pripažinimo, vertinimo ir pateikimo principus.

TAIKYMAS

3. Šį TFAS taiko visi ūkio subjektai visoms finansinėms priemonėms, išskyrus:

   a) dalis dukterinėse įmonėse, asocijuotose įmonėse ir bendrosiose įmonėse, kurios apskaitomos pagal 27 TAS *Konsoliduota ir atskira finansinė atskaitomybė*, 28 TAS *Investicijos į asocijuotas įmones bei* 31 TAS *Dalys bendrosiose įmonėse*. Tačiau kai kuriais atvejais 27 TAS, 28 TAS arba 31 TAS leidžia ūkio subjektui savo dalį dukterinėje įmonėje, asocijuotoje įmonėje arba bendrojoje įmonėje įtraukti į apskaitą pagal 39 TAS. Tokiais atvejais ūkio subjektai, atskleisdami informaciją, be šio TFAS reikalavimų taiko dar ir 27 TAS, 28 TAS arba 31 TAS reikalavimus. Jeigu išvestinė finansinė priemonė neatitinka 32 TAS pateikto nuosavybės priemonės apibrėžimo, ūkio subjektai taip pat turėtų taikyti šį TFAS visoms išvestinėms finansinėms priemonėms, susijusioms su dalimis dukterinėse įmonėse, asocijuotose įmonėse ar bendrosiose įmonėse;

   b) darbdavių teises ir pareigas pagal išmokų darbuotojams planus, kuriems taikomas 19 TAS *Išmokos darbuotojams*;

   c) sutartis dėl neapibrėžtųjų atsiskaitymų verslo jungimo metu (žr. 3 TFAS *Verslo jungimai*). Ši išimtis taikoma tik įsigyjančiajam ūkio subjektui;

   d) draudimo sutartis, apibrėžtas 4 TFAS *Draudimo sutartys*. Tačiau šis TFAS taikomas išvestinėms finansinėms priemonėms, įterptoms į draudimo sutartis, jeigu pagal 39 TAS reikalaujama, kad ūkio subjektas juos apskaitoje parodytų atskirai;

   e) akcijomis išreikštų mokėjimo sandorių finansines priemones, sutartis ir prievoles, kurioms taikomas 2 TFAS *Akcijomis išreikštas mokėjimas*, išskyrus atvejus, kai šis TFAS taikomas 39 TAS 5-7 paragrafuose nurodytoms sutartims.

4. Šis standartas taikomas pripažintoms ir nepripažintoms finansinėms priemonėms. Pripažintos finansinės priemonės apima finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus, kuriems taikomas 39 TAS. Nepripažintos finansinės priemonės apima kai kurias finansines priemones, kurioms nors ir netaikomas 39 TAS, tačiau taikomas šis TFAS (pvz., tam tikri paskolų įsipareigojimai).

5. Šis TFAS taikomas nefinansinių straipsnių, kuriems taikomas 39 TAS (žr. 39 TAS 5-7 paragrafus), pirkimo arba pardavimo sutartims.

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ KLASĖS IR JŲ ATSKLEIDIMO LAIPSNIS

6. Jeigu šis TFAS reikalauja finansines priemones atskleisti pagal klases, ūkio subjektas jas suskirsto į klases, kurios atitinka atskleidžiamos informacijos pobūdį ir atsižvelgia į tų finansinių priemonių požymius. Ūkio subjektas pateikia pakankamą informaciją, kad būtų galima sutikrinti ją su balanso straipsnių eilutėmis.

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SVARBA FINANSINEI PADĖČIAI IR VEIKLOS REZULTATAMS

7. **Ūkio subjektas atskleidžia informaciją, kuri jo finansinės atskaitomybės vartotojams padeda suprasti finansinių priemonių svarbą ūkio subjekto finansinei padėčiai ir veiklos rezultatams.**

Balansas

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų kategorijos

8. Visų toliau nurodytų kategorijų, apibrėžtų 39 TAS, balansinė vertė atskleidžiama balanse arba aiškinamajame rašte:

a) finansinio turto, pripažįstamo tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, atskirai nurodant i) finansinį turtą, kuris taip apskaitomas pirminio pripažinimo metu ir ii) finansinį turtą, laikomą prekybai pagal 39 TAS;

b) investicijų, laikomų iki išpirkimo termino pabaigos;

c) paskolų ir gautinų sumų;

d) finansinio turto, skirto parduoti;

e) finansinių įsipareigojimų, pripažįstamų tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, atskirai nurodant i) finansinius įsipareigojimus, kurie taip apskaitomi pirminio pripažinimo metu ir ii) finansinius įsipareigojimus, laikomus prekybai pagal 39 TAS,

ir

f) finansinių įsipareigojimų, vertinamų amortizuota savikaina.

Finansinis turtas arba finansiniai įsipareigojimai, pripažįstami tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje

9. Ūkio subjektas, kuris paskolą arba gautiną sumą (ar paskolų arba gautinų sumų grupę) pripažino tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pateikdamas pelno (nuostolio) ataskaitoje, atskleidžia:

a) didžiausią paskolos arba gautinos sumos (ar paskolų arba gautinų sumų grupės) *kredito riziką* (žr. 36 paragrafo a punktą) atskaitomybės datą;

b) sumą, kuria visos susijusios kredito išvestinės arba panašios priemonės sumažina tą didžiausią kredito riziką;

c) paskolos arba gautinos sumos (ar paskolų arba gautinų sumų grupės) tikrosios vertės pokyčio per ataskaitinį laikotarpį ir sukaupto pokyčio, kai toks pokytis priskiriamas finansinio turto kredito rizikos pokyčiams, sumą, kuri apskaičiuojama:

i) kaip jos tikrosios vertės pokyčio, nepriskiriamo rinkos sąlygų pokyčiams, dėl kurių atsiranda *rinkos rizika*, suma;

arba

ii) taikant alternatyvų metodą, kuris, ūkio subjekto nuomone, padeda tiksliau nustatyti tikrosios vertės pasikeitimo, priskiriamo turto kredito rizikos pokyčiams, sumą.

Rinkos sąlygų pokyčiai, dėl kurių atsiranda rinkos rizika, apima stebimos (palyginamosios) palūkanų normos, prekių kainos, užsienio valiutos keitimo kursų arba kainų ar tarifų indeksų pokyčius.

d) visų susijusių kredito išvestinių arba panašių priemonių tikrosios vertės pokyčio per ataskaitinį laikotarpį ir pokyčio, sukaupto nuo tada, kai buvo nuspręsta pripažinti paskolą arba gautinas sumas, sumą.

10. Jei ūkio subjektas pagal 39 TAS 9 paragrafą nusprendė finansinį įsipareigojimą pripažinti tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikdamas pelno (nuostolio) ataskaitoje, jis atskleidžia:

a) finansinio įsipareigojimo tikrosios vertės pokyčio per ataskaitinį laikotarpį ir sukaupto pokyčio, priskiriamo to įsipareigojimo kredito rizikos pokyčiams, sumą, kuri apskaičiuojama:

i) kaip jo tikrosios vertės pokyčio, nepriskiriamo rinkos sąlygų pokyčiams, dėl kurių atsiranda rinkos rizika, suma (žr. B priedėlio B4 paragrafą);

arba

ii) taikant alternatyvų metodą, kuris, ūkio subjekto nuomone, padeda tiksliau nustatyti tikrosios vertės pokyčio, priskiriamo įsipareigojimo kredito rizikos pokyčiams, sumą.

Rinkos sąlygų pokyčiai, dėl kurių atsiranda rinkos rizika, apima palyginamosios palūkanų normos, kito ūkio subjekto finansinės priemonės kainos, prekių kainos, užsienio valiutos keitimo kursų arba kainų ar tarifų indeksų pokyčius. Sutartims, kurioms būdinga vienetų sujungimo savybė, rinkos sąlygų pokyčiai apima susijusio vidaus arba išorės investicinio fondo veiklos rezultatų pokyčius;

b) skirtumą tarp finansinio įsipareigojimo balansinės vertės ir sumos, kurią ūkio subjektas suėjus terminui pagal sutartį turėtų sumokėti prievolės turėtojui.

11. Ūkio subjektas atskleidžia:

a) metodus, taikomus pagal 9 paragrafo c punkto ir 10 paragrafo a punkto reikalavimus;

b) jo manymu, svarbius veiksnius ir priežastis, dėl jis kurių padarė išvadą, kad informacija, atskleista pagal 9 paragrafo c punkto ir 10 paragrafo a punkto reikalavimus, ne visai teisingai parodo finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo tikrosios vertės pokytį, priskiriamą jo kredito rizikos pokyčiams.

Perklasifikavimas

12. Jeigu ūkio subjektas finansinį turtą perklasifikavo ir vertino:

a) ne tikrąja verte, o savikaina arba amortizuota savikaina;

arba

b) ne savikaina arba amortizuota savikaina, o tikrąja verte,

jis atskleidžia kiekvieną sumą, perklasifikuotą iš vienos kategorijos į kitą, nurodydamas tokio perklasifikavimo priežastį (žr. 39 TAS 51-54 paragrafus).

Pripažinimo nutraukimas

13. Ūkio subjektas gali būti perdavęs finansinį turtą taip, kad visas finansinis turtas arba jo dalis gali nebeatitikti pripažinimo nutraukimo kriterijų (žr. 39 TAS 15-37 paragrafus). Apie kiekvieną tokio finansinio turto klasę ūkio subjektas atskleidžia informaciją apie:

a) turto pobūdį;

b) rizikos pobūdį ir naudą iš nuosavybės, kurią ūkio subjektas dar gali gauti;

c) turto ir susijusių įsipareigojimų balansines vertes, kai ūkio subjektas ir toliau pripažįsta visą turtą;

ir

d) visą pradinio turto balansinę vertę; turto, kurį ūkio subjektas ir toliau pripažįsta, sumą ir susijusių įsipareigojimų balansinę vertę, kai ūkio subjektas ir toliau pripažįsta turtą, atsižvelgdamas į savo tolesnio ryšio su turtu laipsnį.

Užstatas

14. Ūkio subjektas atskleidžia:

a) finansinio turto, pateikto kaip įsipareigojimų arba neapibrėžtųjų įsipareigojimų užstatą, balansinę vertę, įskaitant sumas, kurios buvo perklasifikuotos pagal 39 TAS 37 paragrafo a punktą;

b) su jo užstatu susijusias nuostatas ir sąlygas.

15. Kai ūkio subjektas laiko užstatą (finansinį arba nefinansinį turtą), kurį leidžiama parduoti arba dar kartą įkeisti, jeigu nėra jokių įkeistojo turto savininko prasižengimų, jis atskleidžia:

a) turimo užstato tikrąją vertę;

b) tokio parduoto arba dar kartą įkeisto užstato tikrąją vertę ir tai, ar šis ūkio subjektas yra įsipareigojęs jį susigrąžinti;

ir

c) su užstato naudojimu susijusias nuostatas ir sąlygas.

Kredito nuostolių rezervinė sąskaita

16. Kai dėl kredito nuostolių sumažėja finansinio turto vertė ir ūkio subjektas šį sumažėjimą registruoja atskiroje sąskaitoje (pvz., rezervinėje sąskaitoje, naudojamoje atskiriems vertės sumažėjimams registruoti, arba panašioje sąskaitoje, naudojamoje bendram turto vertės sumažėjimui registruoti), užuot tiesiogiai sumažinęs turto balansinę vertę, jis atskleidžia sutikrintus kiekvienos finansinio turto klasės ataskaitinio laikotarpio pokyčius toje sąskaitoje.

Sudėtinės finansinės priemonės, apimančios įvairias įterptąsias išvestines priemones

17. Jeigu ūkio subjektas išleidžia priemonę, susidedančią iš įsipareigojimo ir nuosavybės dalių (žr. 32 TAS 28 paragrafą) ir apimančią įvairias įterptąsias išvestines priemones, kurių vertės yra tarpusavyje susijusios (kaip antai išpirktina konvertuojamoji skolos priemonė), jis atskleidžia tokius esamus požymius.

Nevykdymai ir pažeidimai

18. Ūkio subjektas apie *mokėtinas paskolas*, pripažintas atskaitomybės dieną, atskleidžia:

a) duomenis apie visus pažeidimus, padarytus per pagrindinės paskolos sumos, palūkanų, skolų padengimo fondo laikotarpį, arba tokių mokėtinų paskolų grąžinimo sąlygas;

b) atskaitomybės sudarymo dieną negrąžintų mokėtinų paskolų balansinę vertę;

ir

c) informaciją ar pažeidimas buvo ištaisytas, ar mokėtinos paskolos sąlygos buvo persvarstytos prieš skelbiant finansinę atskaitomybę.

19. Jeigu per ataskaitinį laikotarpį buvo pažeistos kitos, nei 18 paragrafe apibūdintos, paskolos sutarties sąlygos, ūkio subjektas pateikia tokią pat informaciją, kokios reikalaujama pagal 18 paragrafą, jeigu dėl padarytų pažeidimų skolintojas turėjo teisę reikalauti, kad paskola būtų grąžinta greičiau (išskyrus atvejus, kai pažeidimai buvo ištaisyti arba buvo persvarstytos paskolos sąlygos atskaitomybės dieną ar anksčiau).

Pelno (nuostolio) ataskaita ir nuosavybė

Pajamų, sąnaudų, pelno arba nuostolių straipsniai

20. Ūkio subjektas finansinėje atskaitomybėje arba aiškinamajame rašte atskleidžia informaciją apie šiuos pajamų, sąnaudų, pelno arba nuostolių straipsnius:

a) grynasis pelnas arba grynieji nuostoliai iš:

i) finansinio turto arba finansinių įsipareigojimų, vertinamų tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, atskirai nurodant grynąjį pelną arba nuostolį iš finansinio turto arba finansinių įsipareigojimų, nuspręstų pripažinti pradinio pripažinimo metu, ir grynąjį pelną ar nuostolį iš finansinio turto arba finansinių įsipareigojimų, kurie klasifikuojami kaip laikomi prekybai pagal 39 TAS;

ii) parduoti skirto finansinio turto, atskirai nurodant pelno arba nuostolio sumą, tiesiogiai priskiriamą nuosavybei per ataskaitinį laikotarpį, ir sumą, perkeltą iš nuosavybės ir įrašytą į ataskaitinio laikotarpio pelną arba nuostolį;

iii) investicijų, laikomų iki termino pabaigos;

iv) paskolų ir gautinų sumų;

bei

v) finansinių įsipareigojimų, vertinamų amortizuota savikaina;

b) finansinio turto arba finansinių įsipareigojimų, nepripažintų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, palūkanų pajamų ir išlaidų (apskaičiuotų taikant faktinių palūkanų metodą) suma;

c) mokesčių pajamos ir sąnaudos (kitos nei faktinių palūkanų normai apskaičiuoti naudojamos sumos), susidarančios iš:

i) finansinio turto arba finansinių įsipareigojimų, nepripažintų tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje;

ir

ii) patikos ir kitos patikėjimo veiklos, sąlygojančios turto laikymą ar investavimą gyventojų, patikos fondų, pensijų išmokų planų ir kitų institucijų vardu;

d) finansinio turto, kurio vertė sumažėjusi, palūkanų pajamos, sukauptos pagal 39 TAS AG93 paragrafą;

ir

e) kiekvienos finansinio turto klasės vertės sumažėjimo nuostolių suma.

Kiti atskleidimai

Apskaitos politika

21. Pagal 1 TAS *Finansinės atskaitomybės pateikimas* 108 paragrafą ūkio subjektas savo svarbios apskaitos politikos santraukoje nurodo vertinimo pagrindą (-us), taikomą (-us) sudarant finansinę atskaitomybę, ir kitas naudojamas apskaitos politikos priemones, svarbias finansinės atskaitomybės supratimui.

Apsidraudimo sandorių apskaita

22. Ūkio subjektas apie visų rūšių apsidraudimo sandorius, apibūdintus 39 TAS (t. y. tikrosios vertės, pinigų srautų ir grynosios investicijos į užsienyje veikiančius ūkio subjektus apsidraudimo sandorius), atskleidžia:

a) kiekvienos rūšies apsidraudimo aprašymą;

b) finansinių priemonių, nuspręstų pripažinti apsidraudimo priemonėmis, aprašymą ir jų tikrąsias vertes atskaitomybės dieną;

ir

c) rizikos, nuo kurios apsidraudžiama, pobūdį.

23. Apie pinigų srautų apsidraudimo sandorius ūkio subjektas atskleidžia:

a) numanomus pinigų srautų laikotarpius ir kada tikimasi jų poveikio pelnui arba nuostoliui;

b) kiekvieno prognozuojamo sandorio, kuriam anksčiau buvo taikyti apsidraudimo apskaitos principai, tačiau kurio ateityje nebesitikima, apibūdinimą;

c) sumą, kuri per ataskaitinį laikotarpį buvo pripažinta nuosavybėje;

d) sumą, kuri iš nuosavybės buvo perkelta į laikotarpio pelną arba nuostolį, nurodant kiekvienoje pelno (nuostolio) ataskaitos eilutėje įrašytą sumą;

ir

e) sumą, kuri per ataskaitinį laikotarpį iš nuosavybės perkelta į nefinansinio turto arba nefinansinio įsipareigojimo, kurio įsigijimas arba prisiėmimas buvo laikomas labai tikėtinu prognozuojamu apsidraudimo sandoriu, įsigijimo savikainą pirminio pripažinimo metu arba kitą balansinę vertę.

24. Ūkio subjektas atskirai atskleidžia:

a) tikrosios vertės apsidraudimo sandorių pelną arba nuostolį iš:

i) apsidraudimo priemonės;

ir

ii) apsidrausto straipsnio, priskiriamo apsidraudžiamai rizikai;

b) neefektyvumą, pripažintą pelno (nuostolio) ataskaitoje, susidarantį iš pinigų srautų apsidraudimo sandorių;

ir

c) neefektyvumą, pripažintą pelno (nuostolio) ataskaitoje, susidarantį iš grynosios investicijos į užsienyje veikiančius ūkio subjektus apsidraudimo sandorių.

Tikroji vertė

25. Išskyrus 29 paragrafo reikalavimus, pateikdamas duomenis apie kiekvienos klasės finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus (žr. 6 paragrafą), ūkio subjektas atitinkamos turto ir įsipareigojimų klasės tikrąją vertę atskleidžia taip, kad ją būtų galima palyginti su jų balansine verte.

26. Atskleisdamas tikrąsias vertes, ūkio subjektas finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus suskirsto į klases, tačiau jas tarpusavyje užskaito tik tiek, kiek jų balansinės vertės yra tarpusavyje užskaitomos balanse.

27. Ūkio subjektas atskleidžia:

a) informaciją apie metodus, o kai taikomi vertinimo metodai — apie prielaidas, taikomas visų klasių finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų tikrosioms vertėms nustatyti. Pavyzdžiui, prireikus ūkio subjektas atskleidžia informaciją apie prielaidas, susijusias su išankstinio mokėjimo normomis, apskaičiuotų kredito nuostolių normomis ir palūkanų arba diskonto normomis;

b) ar tikrosios vertės visai arba iš dalies nustatomos pagal aktyvioje rinkoje skelbiamas kainas, ar apskaičiuojamos pagal vertinimo metodus (žr. 39 TAS AG71-AG79 paragrafus);

c) ar finansinėje atskaitomybėje pripažįstamos arba atskleidžiamos tikrosios vertės nustatomos visai arba iš dalies taikant vertinimo metodą, pagrįstą prielaidomis, neatsižvelgiant į stebimų tuo metu rinkoje vykstančių sandorių, apimančių tą pačią priemonę (t. y. nepakeitus jos sudėties arba struktūros), kainą ir nenaudojant prieinamų stebimos rinkos duomenų. Jeigu, pakeitus vieną ar kelias tokias prielaidas pagrįstai galimomis alternatyviomis prielaidomis, reikšmingai pasikeistų finansinėje atskaitomybėje pripažįstama tikroji vertė, ūkio subjektas turėtų nurodyti šį faktą ir atskleisti tokio pasikeitimo poveikį. Šiam tikslui reikšmingumas nustatomas pagal pelną arba nuostolį ir visą turtą arba visus įsipareigojimus arba, kai tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami nuosavybėje, — pagal visą nuosavybę;

d) jeigu taikomas c punktas, bendrą tikrosios vertės pasikeitimo sumą, apskaičiuotą taikant tokį vertinimo metodą, kai toks pasikeitimas įtraukiamas į ataskaitinio laikotarpio pelną arba nuostolį.

28. Jeigu finansinė priemonė neturi aktyvios rinkos, ūkio subjektas jos tikrąją vertę nustato, taikydamas vertinimo metodus (žr. 39 TAS AG74-AG79 paragrafus). Vis dėlto, geriausias tikrosios vertės įrodymas pirminio pripažinimo metu yra sandorio kaina (t. y. sumokėto arba gauto atlygio tikroji vertė), išskyrus atvejus, kai įvykdomos 39 TAS AG76 paragrafo sąlygos. Tai reiškia, kad tikroji vertė pirminio pripažinimo metu gali skirtis nuo sumos, kuri būtų nustatyta minėtą datą taikant vertinimo metodą. Jeigu toks skirtumas egzistuoja, ūkio subjektas apie kiekvieną finansinių priemonių klasę atskleidžia:

a) apskaitos politiką, kurią jis taiko pripažindamas tą skirtumą pelno (nuostolio) ataskaitoje, siekdamas parodyti veiksnių (įskaitant laiką) pokyčius, į kuriuos rinkos dalyviai turėtų atsižvelgti, nustatydami kainą (žr. 39 TAS AG76A paragrafą);

ir

b) bendrą skirtumą, kurį vis dėlto reikia įtraukti į ataskaitinio laikotarpio pradžios ir pabaigos pelną arba nuostolį, ir šio skirtumo likučių pokyčių sutikrinimą.

29. Tikrosios vertės atskleisti nereikia:

a) kai balansinė vertė yra pagrįstai artima tikrajai vertei, pavyzdžiui, tokių finansinių priemonių, kaip trumpalaikės gautinos ir mokėtinos prekybos sumos;

b) kai investicija į nuosavybės priemones, neturinčias kotiruotos rinkos kainos aktyvioje rinkoje, arba išvestinės finansinės priemonės, susijusios su tokiomis nuosavybės priemonėmis, vertinamos savikaina pagal 39 TAS, nes tokių investicijų arba išvestinių priemonių tikrosios vertės neįmanoma patikimai nustatyti;

arba

c) kai sutartis apima savarankišką dalyvavimo elementą (kaip nurodoma 4 TFAS), jeigu tokio elemento tikrosios vertės neįmanoma patikimai nustatyti.

30. 29 paragrafo b ir c punktuose apibūdintais atvejais ūkio subjektas turėtų atskleisti informaciją, padedančią finansinės atskaitomybės vartotojams patiems susidaryti nuomonę apie galimų skirtumų tarp tokio finansinio turto arba finansinių įsipareigojimų balansinės ir tikrosios verčių, įskaitant:

a) faktą, kad informacija apie šių priemonių tikrąją vertę nebuvo atskleista dėl to, kad jos neįmanoma patikimai nustatyti;

b) finansinių priemonių apibūdinimą, jų balansinę vertę ir paaiškinimą, kodėl jų tikrosios vertės neįmanoma patikimai nustatyti;

c) informaciją apie priemonių rinką;

d) informaciją apie tai, ar ūkio subjektas ketina ir kaip ketina perleisti finansines priemones;

ir

e) jei nutraukiamas finansinių priemonių, kurių tikrosios vertės anksčiau nebuvo įmanoma patikimai nustatyti, pripažinimas, — tą faktą, jų balansinę vertę pripažinimo nutraukimo metu ir pripažintą pelno arba nuostolio sumą.

RIZIKOS RŪŠIŲ, ATSIRANDANČIŲ DĖL FINANSINIŲ PRIEMONIŲ, POBŪDIS IR MASTAS

31. **Ūkio subjektas pateikia informaciją, kuri finansinės atskaitomybės vartotojams leidžia įvertinti rizikos, atsirandančios iš finansinių priemonių ir veikiančios ūkio subjektą atskaitomybės sudarymo dieną, pobūdį ir mastą.**

32. Ūkio subjektas pateikia 33-42 paragrafuose reikalaujamą informaciją apie finansinių priemonių riziką ir jos valdymo būdus. Ši rizika paprastai apima kredito riziką, *likvidumo riziką* ir rinkos riziką, tačiau jomis neapsiriboja.

Kokybiniai atskleidimai

33. Apie visų rūšių riziką, atsirandančią iš finansinių priemonių, ūkio subjektas atskleidžia:

a) rizikos poveikį ir jos atsiradimo būdą;

b) rizikos valdymo tikslus, politiką ir procesus bei rizikos vertinimo būdus;

ir

c) visus a arba b punktuose pateikiamos informacijos pokyčius, palyginti su praėjusiu laikotarpiu.

Kiekybiniai atskleidimai

34. Apie visų rūšių riziką, atsirandančią iš finansinių priemonių, ūkio subjektas atskleidžia:

a) kiekybinių duomenų santrauką apie tokios rizikos poveikį atskaitomybės sudarymo dieną. Šis atskleidimas turėtų būti pagrįstas informacija, pateikiama ūkio subjekto viduje pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams (kaip nurodoma 24 TAS *Susijusių šalių atskleidimas*), pavyzdžiui, ūkio subjekto direktorių valdybai arba vyriausiam atsakingam pareigūnui;

b) 36-42 paragrafuose reikalaujamą informaciją, kuri nepateikiama pagal a punktą, išskyrus atvejus, kai rizika yra nereikšminga (žr. 1 TAS 29-31 paragrafus, kuriuose aptariamas reikšmingumas);

c) rizikos koncentracijas, jeigu tai nėra aišku pagal a ir b punktus.

35. Jeigu kiekybiniai duomenys, atskleisti atskaitomybės dieną, neatspindi rizikos poveikio ūkio subjektui per laikotarpį, ūkio subjektas turi pateikti papildomą reprezentatyvią informaciją.

Kredito rizika

36. Apie kiekvieną finansinių priemonių klasę ūkio subjektas atskleidžia:

a) sumą, kuri geriausiai atspindi maksimalią kredito riziką atskaitomybės dieną, neatsižvelgiant į jokius turimus užstatus arba kitus kredito padidėjimus (pvz., užskaitos susitarimus, kurių negalima tarpusavyje užskaityti pagal 32 TAS);

b) atskleisdamas duomenis pagal a punktą, pateikia užstato, laikomo kaip užtikrinimo priemonė, ir kitų kredito padidėjimų apibūdinimą;

c) informaciją apie finansinio turto, kurio *terminas nepasibaigęs* ir kurio vertė nesumažėjusi, kredito kokybę;

ir

d) finansinio turto, kurio terminas ir vertė buvo iš naujo peržiūrėti, nes priešingu atveju jo terminas būtų pasibaigęs, o vertė sumažėjusi, balansinę vertę.

Finansinis turtas, kurio terminas yra pasibaigęs arba vertė sumažėjusi

37. Apie kiekvieną finansinio turto klasę ūkio subjektas atskleidžia:

a) finansinio turto, kurio terminas atskaitomybės sudarymo dieną yra pasibaigęs, bet vertė nesumažėjusi, gyvavimo laikotarpio analizę;

b) finansinio turto, kuriam atskaitomybės dieną atskirai nustatomas vertės sumažėjimas, analizę, įskaitant veiksnius, į kuriuos ūkio subjektas atsižvelgė, nustatydamas tokio turto vertės sumažėjimą;

ir

c) atskleisdamas sumas pagal a ir b punktus, pateikia užstato, laikomo kaip užtikrinimas, ir kitų patikimumo sustiprinimų apibūdinimą ir, jei praktiška, jų tikrosios vertės apskaičiavimą.

Gauti užstatai ir kiti kredito padidėjimai

38. Jeigu ūkio subjektas per ataskaitinį laikotarpį finansinį arba nefinansinį turtą įgyja, perimdamas teisę į užstatą, kurį jis laiko kaip užtikrinimą, arba kitus patikimumo sustiprinimus (pvz., garantijas), ir toks turtas atitinka kituose standartuose nustatytus pripažinimo kriterijus, ūkio subjektas atskleidžia:

a) įgyto turto pobūdį ir balansinę vertę;

ir

b) turto perleidimo arba naudojimo savo veikloje politiką, kai jo negalima tiesiogiai konvertuoti į pinigus.

Likvidumo rizika

39. Ūkio subjektas atskleidžia:

a) finansinių įsipareigojimų analizę pagal terminus, kuri atspindėtų likusius sutartinius terminus;

ir

b) likvidumo rizikos, susijusios su a punktu, valdymo aprašymą.

Rinkos rizika

Jautrumo analizė

40. Jeigu ūkio subjektas nevykdo 41 paragrafo reikalavimų, jis atskleidžia:

a) atskaitomybės dieną ūkio subjektą veikiančios visų rūšių rinkos rizikos jautrumo analizę, nurodydamas atitinkamų rizikos kintamųjų pokyčių, galėjusių atsirasti minėtą dieną, poveikį pelnui arba nuostoliui ir nuosavybei;

b) metodus ir prielaidas, kuriais remiantis buvo atlikta jautrumo analizė;

ir

c) metodų ir prielaidų pokyčius, palyginti su praėjusiu laikotarpiu, ir tokių pokyčių priežastis.

41. Jeigu ūkio subjektas atlieka jautrumo analizę, pavyzdžiui, vertės rizikos analizę, atspindinčią ryšius tarp rizikos kintamųjų (pvz., palūkanų normų ir valiutos keitimo kursų), ir ja remiasi valdydamas finansinę riziką, jis gali naudoti tokią jautrumo analizę vietoj 40 paragrafe nurodytos analizės. Be to, ūkio subjektas atskleidžia:

a) metodo, kurį taikė tokiai jautrumo analizei atlikti, ir pagrindinių rodiklių bei prielaidų, kuriais paremti pateikti duomenys, paaiškinimą;

ir

b) taikyto metodo tikslo ir apribojimų, dėl kurių gali būti pateikta netiksli informacija apie susijusio turto ir įsipareigojimų tikrąją vertę, paaiškinimą.

Kiti rinkos rizikos atskleidimai

42. Kai jautrumo analizė, pateikta pagal 40 arba 41 paragrafą, neatspindi finansinei priemonei būdingos rizikos (pavyzdžiui, todėl, kad rizikos poveikis metų pabaigoje neatspindi rizikos poveikio per metus), ūkio subjektas nurodo šį faktą ir priežastį, dėl kurios, jo nuomone, jautrumo analizės yra nereprezentatyvios.

ĮSIGALIOJIMO DATA IR PEREINAMASIS LAIKOTARPIS

43. Šį TFAS ūkio subjektas taiko metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems 2007 m. sausio 1 d. arba vėliau. Rekomenduojama taikyti anksčiau. Jeigu ūkio subjektas šį TFAS taiko anksčiau, jis tai nurodo.

44. Jeigu ūkio subjektas šį TFAS taiko metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems iki 2006 m. sausio 1 d., jis neturi atskleisti 31-42 paragrafuose reikalaujamos palyginamosios informacijos apie rizikos, atsirandančios dėl finansinių priemonių, pobūdį ir mastą.

30 TAS PANAIKINIMAS

45. Šis TFAS pakeičia 30 TAS *Bankų ir panašių finansinių institucijų informacijos pateikimas finansinėje atskaitomybėje*.

A PRIEDĖLIS

Sąvokų apibrėžimai

Šis priedėlis yra neatskiriama šio TFAS dalis.

Kredito rizika	Rizika, kad viena finansinės priemonės šalis patirs finansinį nuostolį, nes kita šalis neįvykdys savo prievolės.
Valiutos rizika	Rizika, kad finansinės priemonės tikroji vertė arba būsimi pinigų srautai svyruos dėl užsienio valiutos keitimo kursų pokyčių.
Palūkanų normos rizika	Rizika, kad finansinės priemonės tikroji vertė arba būsimi pinigų srautai svyruos dėl rinkos palūkanų normos pokyčių.
Likvidumo rizika	Rizika, kad ūkio subjektas patirs sunkumų, vykdydamas savo prievoles, susijusias su finansiniais įsipareigojimais.
Mokėtinos paskolos	Mokėtinos paskolos yra finansiniai įsipareigojimai, kiti nei trumpalaikės prekybos sumos, mokėtinos esant įprastoms kredito sąlygoms.
Rinkos rizika	Rizika, kad finansinės priemonės tikroji vertė arba būsimi pinigų srautai svyruos dėl rinkos kainų pokyčių. Rinkos rizika apima šias tris rizikos rūšis: **valiutos riziką, palūkanų normos riziką** ir **kita kainos riziką**.
Kita kainos rizika	Rizika, kad finansinės priemonės tikroji vertė arba būsimi pinigų srautai svyruos dėl rinkos kainų pokyčių (kitų nei pokyčiai, atsirandantys dėl **palūkanų normos rizikos** arba **valiutos rizikos**), kai tokius pokyčius lėmė veiksniai, būdingi atskirai finansinei priemonei ar jos išleidėjui, arba veiksniai, darantys įtaką visoms panašioms finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama rinkoje.
Praėjęs terminas	Finansinio turto terminas laikomas praėjusiu, kai sutarties šalis sutarties dieną neatsiskaito.

Toliau išvardytų sąvokų apibrėžimai pateikti 32 TAS 11 paragrafe arba 39 TAS 9 paragrafe ir šiame TFAS vartojami 32 TAS ir 39 TAS nurodyta reikšme.

— Finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo amortizuota savikaina

— Finansinis turtas, skirtas parduoti

— Pripažinimo nutraukimas

— Išvestinė priemonė

— Faktinių palūkanų metodas

— Nuosavybės priemonė

— Tikroji vertė

— Finansinis turtas

— Finansinė priemonė

— Finansinis įsipareigojimas

— Finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas, pripažįstamas tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje

— Finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas, laikomi prekybai

— Prognozuojamas sandoris

— Apsidraudimo priemonė

— Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino pabaigos

— Paskolos ir gautinos sumos

— Įprastinis pirkimas arba pardavimas.

B PRIEDĖLIS

Taikymo rekomendacijos

Šis priedėlis yra neatskiriama šio TFAS dalis.

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ KLASĖS IR JŲ ATSKLEIDIMO LAIPSNIS (6 PARAGRAFAS)

B1. 6 paragrafe reikalaujama, kad ūkio subjektas suskirstytų finansines priemones į klases, kurios atitiktų atskleidžiamo informacijos pobūdį ir būtų nustatomos, atsižvelgiant į tų finansinių priemonių požymius. Kadangi 6 paragrafe apibūdintas klases nustato ūkio subjektas, jos skiriasi nuo finansinių priemonių kategorijų, nurodytų 39 TAS (kur nustatoma, kaip vertinamos finansinės priemonės ir kada pripažįstama tikroji vertė).

B2. Ūkio subjektas, nustatydamas finansinių priemonių klases, bent jau:

a) atskirai nurodo priemones, vertinamas amortizuota savikaina, nuo tų, kurios vertinamos tikrąja verte;

b) finansines priemones, kurioms šis TFAS netaikomas, priskiria atskirai klasei arba klasėms.

B3. Ūkio subjektas, atsižvelgdamas į aplinkybes, nusprendžia, kokio išsamumo informaciją jis turi atskleisti, kad įvykdytų šio TFAS reikalavimus, kaip turi vertinti atskirus minėtų reikalavimų aspektus ir kaip apibendrinti informaciją, kad ji padėtų susidaryti bendrą vaizdą, neįtraukiant informacijos, pasižyminčios skirtingais požymiais. Atskleidžiant duomenis, būtina pasiekti pusiausvyrą, kad finansinė atskaitomybė nebūtų perkrauta pernelyg smulkia informacija, kuri gali būti visai nenaudinga jos vartotojams, ir kad per daug apibendrinta informacija neužgožtų svarbios informacijos. Pavyzdžiui, svarbi informacija neturėtų likti nepastebėta dėl to, kad ūkio subjektas ją pateikia kartu su pernelyg dideliu kiekiu smulkios nereikšmingos informacijos. Be to, ūkio subjektas neatskleidžia pernelyg apibendrintos informacijos, kuri neleidžia pastebėti svarbių atskirų sandorių arba susijusios rizikos skirtumų.

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SVARBA FINANSINEI PADĖČIAI IR VEIKLOS REZULTATAMS

Finansiniai įsipareigojimai, pripažįstami tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje (10 ir 11 paragrafai)

B4. Jeigu ūkio subjektas finansinį įsipareigojimą nusprendžia pripažinti tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikdamas pelno (nuostolio) ataskaitoje, 10 paragrafo a punkte reikalaujama, kad jis atskleistų finansinio įsipareigojimo tikrosios vertės pokyčio, priskiriamo įsipareigojimo kredito rizikos pokyčiams, sumą. Pagal 10 paragrafo a punkto i papunktį ūkio subjektui šią sumą leidžiama prilyginti įsipareigojimo tikrosios vertės pokyčio, kuris nepriskiriamas rinkos riziką lemiantiems rinkos sąlygų pokyčiams, sumai. Jeigu vieninteliai rinkos pokyčiai, kurie yra svarbūs įsipareigojimui, yra stebimos (palyginamosios) palūkanų normos pokyčiai, šią sumą galima apskaičiuoti toliau nurodyta tvarka:

a) Pirma, ūkio subjektas apskaičiuoja ataskaitinio laikotarpio pradžios įsipareigojimo vidaus pelno normą, remdamasis įsipareigojimo stebima rinkos kaina ir jo sutartiniais pinigų srautais ataskaitinio laikotarpio pradžioje. Iš šios pelno normos jis atima laikotarpio pradžios stebimą (palyginamąją) palūkanų normą ir taip gauna finansinei priemonei būdingą vidaus pelno normos dalį.

b) Antra, ūkio subjektas apskaičiuoja pinigų srautų, susijusių su įsipareigojimu, dabartinę vertę, remdamasis ataskaitinio laikotarpio pabaigos įsipareigojimo sutartiniais pinigų srautais ir diskonto norma, kuri lygi i) laikotarpio pabaigos stebimos (palyginamosios) palūkanų normos ir ii) pagal a punktą apskaičiuoto finansinei priemonei būdingo vidaus pelno normos dalies sumai.

c) Skirtumas tarp laikotarpio pabaigos įsipareigojimo stebimos (palyginamosios) palūkanų normos ir pagal b punktą apskaičiuotos sumos yra tikrosios vertės pokytis, kuris nepriskiriamas stebimos (palyginamosios) palūkanų normos pasikeitimams. Būtent šią sumą reikia atskleisti.

Šis pavyzdys grindžiamas prielaida, kad tikrosios vertės pokyčiai, atsirandantys dėl kitų, nei finansinės priemonės kredito rizikos arba palūkanų normos pokyčiai, veiksnių, yra nereikšmingi. Jeigu pavyzdyje nurodyta finansinė priemonė apima įterptąją išvestinę priemonę, į pastarosios tikrosios vertės pasikeitimą neatsižvelgiama nustatant sumą, kurią reikia atskleisti pagal 10 paragrafo a punktą.

Kiti atskleidimai — apskaitos politika (21 paragrafas)

B5. 21 paragrafe reikalaujama atskleisti vertinimo pagrindą (pagrindus), kuriuo (-iais) remiantis rengiama finansinė atskaitomybė, ir kitą taikomą apskaitos politiką, padedančią suprasti finansinę atskaitomybę. Apie finansines priemones gali būti atskleidžiama tokia informacija:

a) apie finansinį turtą arba finansinius įsipareigojimus, pripažįstamus tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio), atskleidžiama:

i) finansinio turto arba finansinių įsipareigojimų, kuriuos ūkio subjektas pripažino tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikdamas pelno (nuostolio) ataskaitoje, pobūdis;

ii) kriterijai, kuriais remiantis toks finansinis turtas arba finansiniai įsipareigojimai pripažįstami pirminio pripažinimo metu;

ir

iii) apibūdinimas, kaip ūkio subjektas įvykdo tokio pripažinimo sąlygas, nustatytas 39 TAS 9, 11A arba 12 paragrafuose. Apie finansines priemones, atitinkančias 39 TAS pateikto finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo, pripažinto tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, apibrėžimo b punkto i papunktį, pateikiamas pagrindinių galimo vertinimo arba pripažinimo nesuderinamumo aplinkybių paaiškinimas. Apie finansines priemones, atitinkančias 39 TAS pateikto finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo, pripažinto tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, apibrėžimo b punkto ii papunktį, pateikiamas paaiškinimas, kaip sprendimas pripažinti tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, atitinka ūkio subjekto dokumentais pagrįstą rizikos valdymo arba investicijų strategiją;

b) finansinio turto pripažinimo skirtu parduoti kriterijai;

c) ar įprastiniai finansinio turto pirkimai ir pardavimai apskaitomi pardavimo arba atsiskaitymo dieną (žr. 39 TAS 38 paragrafą);

d) kai rezervinė sąskaita naudojama sumažinti finansinio turto, kurio vertė sumažėjo dėl kredito nuostolių, balansinei vertei, atskleidžiama:

i) kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kada finansinio turto, kurio vertė sumažėja, balansinė vertė yra tiesiogiai sumažinama (arba tiesiogiai padidinama, kai atstatomas nurašymas) ir kada naudojama rezervinė sąskaita;

ir

ii) kriterijai, pagal kuriuos sumos nurašomos į rezervinę sąskaitą, sumažinant finansinio turto, kurio vertė sumažėja, balansinę vertę (žr. 16 paragrafą);

e) kaip nustatomas kiekvienos finansinių priemonių kategorijos grynasis pelnas arba grynasis nuostolis (žr. 20 paragrafo a punktą), pavyzdžiui, ar straipsnių, pripažintų tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, grynasis pelnas arba grynasis nuostolis apima palūkanų ar dividendų pajamas;

f) kriterijus, pagal kuriuos ūkio subjektas nustato, ar yra objektyvių įrodymų, kad dėl vertės sumažėjimo buvo patirtas nuostolis (žr.20 paragrafo e punktą);

g) finansinio turto, kurio terminai iš naujo persvarstomi, apskaitos politiką (žr. 36 paragrafo d punktą), kai persvarstomi finansinio turto, kurio terminai galėjo pasibaigti arba vertė sumažėti, terminai.

Be to, 1 TAS 113 paragrafe reikalaujama, kad svarbių apskaitos politikos priemonių santraukoje arba kitose aiškinamojo rašto pastabose ūkio subjektai atskleistų vadovybės sprendimus, išskyrus sprendimus dėl įvertinimų, kurie priimami taikant ūkio subjekto apskaitos politiką ir kurie turi didžiausią poveikį finansinėje atskaitomybėje pripažintoms sumoms.

RIZIKOS, ATSIRANDANČIOS DĖL FINANSINIŲ PRIEMONIŲ, POBŪDIS IR MASTAS (31-42 PARAGRAFAI)

B6. 31-42 paragrafuose reikalaujama informacija atskleidžiama finansinėje atskaitomybėje arba pagal kryžminę nuorodą iš finansinės atskaitomybės įtraukiama į kurią nors kitą ataskaitą, pavyzdžiui, į vadovybės pastabas ar rizikos ataskaitą, kuri pateikiama finansinės atskaitomybės vartotojams tokiomis pat sąlygomis ir tuo pat metu, kaip ir finansinė atskaitomybė. Nepateikus kryžmine nuoroda įtrauktos informacijos, finansinė atskaitomybė yra nepilna.

Kiekybiniai atskleidimai (34 paragrafas)

B7. 34 paragrafo a punkte reikalaujama pateikti kiekybinių duomenų santrauką apie rizikos poveikį ūkio subjektui, remiantis informacija, kuri ūkio subjekto viduje pateikiama pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams. Kai ūkio subjektas taiko kelis rizikos poveikio valdymo metodus, jis atskleidžia informaciją, remdamasis metodu ar metodais, kurie užtikrina reikšmingiausios ir patikimiausios informacijos pateikimą. Reikšmingumo ir patikimumo klausimai aptariami 8 TAS *Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos*.

B8. 34 paragrafo c punkte reikalaujama atskleisti duomenis apie rizikos koncentracijas. Rizikos koncentracijos atsiranda dėl finansinių priemonių, kurios turi panašių požymių ir yra panašiai veikiamos ekonominių bei kitų sąlygų pokyčių. Nustatant rizikos koncentracijas, sprendimas turi būti priimamas atsižvelgiant į ūkio subjekto aplinkybes. Atskleidimai apie rizikos koncentracijas apima:

a) apibūdinimą, kaip vadovybė nustato koncentracijas;

b) bendro požymio (pvz., sandorio šalies, geografinės teritorijos, valiutos arba rinkos), pagal kurį nustatoma kiekviena koncentracija, apibūdinimą;

ir

c) rizikos poveikio, susijusio su visomis finansinėmis priemonėmis, kurias sieja toks bendras požymis, mastą.

Maksimalus kredito rizikos poveikis (36 paragrafo a punktas)

B9. 36 paragrafo a punkte reikalaujama atskleisti sumą, kuri geriausiai atspindi maksimalų kredito rizikos poveikį ūkio subjektui. Kalbant apie finansinį turtą, paprastai tai yra bendra balansinė vertė, atėmus:

a) visas sumas, užskaitytas pagal 32 TAS;

ir

b) visus vertės sumažėjimo nuostolius, pripažintus pagal 39 TAS.

B10. Toliau pateikiami veiklos rūšių, dėl kurių atsiranda kredito rizika, nurodant maksimalų susijusios kredito rizikos poveikį, pavyzdžiai:

a) paskolų ir gautinų sumų klientams teikimas bei indėlių deponavimas kitose įstaigose. Šiais atvejais maksimalus kredito rizikos poveikis yra lygus susijusio finansinio turto balansinei vertei;

b) išvestinių finansinių priemonių sutarčių sudarymas, pvz., užsienio valiutos keitimo sutartys, palūkanų normos apsikeitimo sandoriai ir kredito išvestinės priemonės. Kai susidaręs turtas vertinamas tikrąja verte, maksimalus kredito rizikos poveikis atskaitomybės sudarymo dieną yra lygus balansinei vertei;

c) finansinių garantijų teikimas. Šiuo atveju maksimalus kredito rizikos poveikis yra lygus maksimaliai sumai, kurią ūkio subjektui tektų sumokėti, jeigu būtų pareikalauta pateikti garantiją, kuri gali būti reikšmingai didesnė už sumą, pripažįstamą įsipareigojimu;

d) paskolos pasižadėjimo, kuris yra neatšaukiamas per visą finansavimo priemonės terminą arba atšaukiamas tik įvykus svarbiam neigiamam pokyčiui, prisiėmimas. Jeigu suteikėjas negali įvykdyti paskolos pasižadėjimo grynais pinigais arba kita finansine priemone, maksimalus kredito rizikos poveikis yra lygus visai įsipareigojimo sumai. Taip yra dėl to, kad nėra žinoma, ar bet kurios neišmokėtos dalies suma bus išmokėta ateityje. Ši suma gali būti reikšmingai didesnė už sumą, kuri pripažįstama įsipareigojimu.

Sutartinių terminų analizė (39 paragrafo a punktas)

B11. Analizuodamas finansinių įsipareigojimų sutartinius terminus pagal 39 paragrafo a punkto reikalavimus, ūkio subjektas pats nustato tinkamą terminų intervalų skaičių. Pavyzdžiui, ūkio subjektas gali nuspręsti taikyti tokius terminų intervalus:

a) ne daugiau kaip vienas mėnuo;

b) nuo vieno mėnesio iki trijų mėnesių;

c) nuo trijų mėnesių iki vienerių metų;

ir

d) nuo vienerių metų iki penkerių metų.

B12. Kai sandorio šalis gali pasirinkti sumos mokėjimo laiką, įsipareigojimas įtraukiamas pagal anksčiausią datą, kurią gali būti pareikalauta, kad ūkio subjektas sumokėtų. Pavyzdžiui, finansiniai įsipareigojimai, kuriuos ūkio subjektui gali tekti įvykdyti, kai to bus pareikalauta (pvz., indėliai iki pareikalavimo), įtraukiami į ankstyviausią terminų intervalą.

B13. Kai ūkio subjektas įsipareigoja sumas sumokėti dalimis, kiekviena dalis priskiriama ankstyviausiam laikotarpiui, per kurį ūkio subjektui gali tekti ją sumokėti. Pavyzdžiui, neišmokėtos paskolos įsipareigojimas priskiriamas terminų intervalui, kuriam priskiriama ankstyviausia galimo išmokėjimo data.

B14. Sumos, atskleistos terminų analizėje, yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai, pavyzdžiui:

a) bendros finansinės nuomos prievolės (prieš atskaitant finansines sąnaudas);

b) kainos, nurodytos išankstiniuose sandoriuose dėl finansinio turto pirkimo už grynuosius pinigus;

c) grynosios sumos už kintamos pirkimo (fiksuotos pardavimo) palūkanų normos apsikeitimo sandorius, pagal kuriuos apsikeičiama grynaisiais pinigų srautais;

d) sutartinės sumos, kurios turi būti keičiamos į išvestines finansines priemones (pvz., valiutų apsikeitimo sandoris), kai apsikeičiama bendraisiais pinigų srautais;

ir

e) bendrieji paskolų pasižadėjimai.

Tokie nediskontuoti pinigų srautai skiriasi nuo balanse parodytos sumos, nes pastaroji nustatoma pagal diskontuotus pinigų srautus.

B15. Prireikus ūkio subjektas finansinių įsipareigojimų sutartinių terminų analizėje, kurią reikalaujama atlikti pagal 39 paragrafo a punktą, išvestines ir neišvestines finansines priemones atskleidžia atskirai. Pavyzdžiui, išvestinių ir neišvestinių finansinių priemonių pinigų srautus reikėtų nurodyti atskirai, jeigu išvestinių finansinių priemonių pinigų srautai susidaro kaip bendra suma. Taip yra dėl to, kad bendros grynųjų pinigų išmokos gali susidaryti kartu su susijusiomis įplaukomis.

B16. Kai mokėtina suma nėra nustatyta, suma, kurią reikia atskleisti, nustatoma atsižvelgiant į sąlygas, kurios egzistuoja atskaitomybės dieną. Pavyzdžiui, kai mokėtina suma kinta, keičiantis indeksui, suma, kurią reikia atskleisti, gali būti nustatoma pagal indekso dydį atskaitomybės dieną.

Rinkos rizika — jautrumo analizė (40 ir 41 paragrafai)

B17. 40 paragrafo a punkte reikalaujama atlikti visų rūšių rinkos rizikos, kuri veikia ūkio subjektą, jautrumo analizę. Pagal B3 paragrafą ūkio subjektas nusprendžia, kaip apibendrinti informaciją, kad ji padėtų susidaryti bendrą vaizdą, neįtraukdamas skirtingų požymių turinčios informacijos apie rizikos poveikį labai nevienodoje ekonominėje aplinkoje. Pavyzdžiui:

a) ūkio subjektas, kuris prekiauja finansinėmis priemonėmis, šią informaciją apie laikomas prekybai finansines priemones ir kitas, prekybai nelaikomas finansines priemones turėtų atskleisti atskirai;

b) ūkio subjektas informacijos apie rinkos rizikos poveikį didelės infliacijos srityse neturėtų pateikti kartu su informacija apie tos pačios rinkos rizikos poveikį srityse, kurioms būdinga labai maža infliacija.

Ūkio subjektui, kurį veikia tik vienos rūšies rinkos rizika tik vienos rūšies ekonominėje aplinkoje, minėtos informacijos atskirai pateikti nereikia.

B18. 40 paragrafo a punkte reikalaujama, kad jautrumo analizė parodytų atitinkamo rizikos kintamojo (pvz., vyraujančių rinkos palūkanų normų, valiutos kursų, akcijų arba prekių kainų) pagrįstai tikėtinų pokyčių poveikį pelnui arba nuostoliui ir nuosavybei. Šiam tikslui:

a) ūkio subjektų nereikalaujama nustatyti, koks būtų buvęs laikotarpio pelnas arba nuostolis, jeigu atitinkami rizikos kintamieji būtų buvę kitokie. Ūkio subjektai atskleidžia poveikį pelnui arba nuostoliui ir nuosavybei atskaitomybės sudarymo dieną, remdamiesi prielaida, kad pagrįstai tikėtinas atitinkamo rizikos kintamojo pokytis įvyko balanso dieną ir buvo priskirtas tada buvusiems rizikos poveikiams. Pavyzdžiui, jeigu metų pabaigoje ūkio subjektas turi kintamos normos įsipareigojimą, jis turėtų atskleisti einamųjų metų poveikį pelnui arba nuostoliui (t. y. palūkanų išlaidoms), jeigu palūkanų normos svyravo pagrįstai tikėtinų sumų ribose;

b) ūkio subjektų nereikalaujama atskleisti poveikio pelnui arba nuostoliui ir nuosavybei, kurį daro kiekvienas atitinkamo rizikos kintamojo pokytis pagrįstai tikėtinų pokyčių ribose. Pakanka atskleisti pokyčių poveikius pagrįstai tikėtinose ribose.

B19. Kad nustatytų, koks yra atitinkamo rizikos kintamojo pagrįstai tikėtinas poveikis, ūkio subjektas turėtų atsižvelgti į:

a) ekonomines sąlygas, kuriomis jis veikia. Pagrįstai tikėtinas pokytis neturėtų apimti nesusijusių arba „blogiausių atvejų“ scenarijų, ar „testavimo kritinėmis sąlygomis“. Be to, jeigu pagrindinio rizikos kintamojo pokyčio rodiklis yra stabilus, ūkio subjektui nereikia keisti pasirinkto rizikos kintamojo pagrįstai tikėtino pokyčio. Sakykime, kad palūkanų normos yra 5 %, o ūkio subjektas nustato, kad jos pagrįstai gali svyruoti ± 50 bazinių punktų ribose. Palūkanų normoms pasikeitus iki 4,5 % arba 5,5 %, ūkio subjektas turėtų atskleisti poveikį pelnui arba nuostoliui ir nuosavybei. Per kitą ataskaitinį laikotarpį palūkanų normos padidėja iki 5,5 %. Ūkio subjektas ir toliau tikisi, kad jos gali svyruoti ± 50 bazinių punktų (t. y. kad palūkanų normų pokyčio rodiklis yra stabilus). Ūkio subjektas turėtų atskleisti poveikį pelnui arba nuostoliui ir nuosavybei tuo atveju, jeigu palūkanų normos pasikeistų iki 5 % arba 6 %. Ūkio subjektui nereikės peržiūrėti savo įvertinimo dėl pagrįstai tikėtino palūkanų normų svyravimo ± 50 bazinių punktų, jeigu neatsiras įrodymų, kad palūkanų normos ėmė reikšmingai svyruoti;

b) laikotarpį, kuriuo atliekami vertinimai. Jautrumo analizė turėtų atspindėti poveikį pokyčių, kurie laikomi pagrįstai tikėtinais per ataskaitinį laikotarpį iki kito šių duomenų atskleidimo, kuris paprastai būna kitą ūkio subjekto metinės atskaitomybės laikotarpį.

B20. 41 paragrafe numatyta, kad ūkio subjektas gali taikyti jautrumo analizę, atspindinčią rizikos kintamųjų tarpusavio ryšius, kaip antai vertės rizikos nustatymo metodiką, jeigu tokią analizę jis taiko savo finansinei rizikai valdyti. Tai taikoma net ir tuo atveju, kai minėta metodika padeda nustatyti tik galimą nuostolį, o galimo pelno nepadeda nustatyti. Toks ūkio subjektas gali vadovautis 41 paragrafo a punkto reikalavimais, atskleisdamas informaciją apie taikomo vertės rizikos nustatymo modelio rūšį (pvz., ar jis paremtas Monte Karlo modeliavimu), pateikdamas paaiškinimą, kaip jis taikomas, ir išdėstydamas pagrindines prielaidas (pvz., laikymo laikotarpį ir patikimumo lygį). Ūkio subjektai taip pat gali atskleisti praėjusių laikotarpių stebėjimo duomenis ir svorio koeficientus, taikytus tų laikotarpių stebėjimams, paaiškinti, kaip atliekant apskaičiavimus atsižvelgiama į galimybes, ir kokie svyravimai bei koreliacijos (arba, kitaip sakant, Monte Karlo tikimybės pasiskirstymo modeliavimas) yra naudojami.

B21. Ūkio subjektas pateikia visos savo veiklos jautrumo analizes, tačiau įvairių klasių finansinėms priemonėms jis gali pateikti skirtingų rūšių jautrumo analizes.

Palūkanų normos rizika

B22. *Palūkanų normos rizika* atsiranda dėl balanse pripažįstamų palūkaninių finansinių priemonių (pvz., paskolų ir gautinų sumų bei išleidžiamų skolos priemonių) ir dėl kai kurių finansinių priemonių, kurios balanse nepripažįstamos (pvz., kai kurių paskolų įsipareigojimų).

Valiutos rizika

B23. *Valiutos rizika* (arba užsienio valiutos kurso keitimo rizika) atsiranda dėl finansinių priemonių, išreikštų užsienio valiuta, t. y. kita nei jų funkcinė valiuta, kuria jie vertinami. Pagal šį TFAS valiutos rizika neatsiranda dėl finansinių priemonių, kurios priskiriamos nepiniginiams straipsniams arba išreikštos funkcine valiuta.

B24. Jautrumo analizė turi būti taikoma kiekvienai valiutai, kuri yra reikšminga ūkio subjektui.

Kita kainos rizika

B25. *Kita kainos rizika* atsiranda dėl finansinių priemonių, pasikeitus, pavyzdžiui, prekių arba akcijų kainoms. Kad atitiktų 40 paragrafo reikalavimus, ūkio subjektas galėtų atskleisti informaciją apie konkretaus vertybinių popierių biržos indekso, prekės kainos arba kito rizikos kintamojo sumažėjimo poveikį. Pavyzdžiui, ūkio subjektas, pateikiantis likutinės vertės garantijas, kurios yra finansinės priemonės, atskleidžia turto, kuriam taikoma garantija, vertės padidėjimą arba sumažėjimą.

B26. Du finansinių priemonių, dėl kurių atsiranda akcijų kainų rizika, pavyzdžiai yra turimos įsigytos kito ūkio subjekto akcijos ir investicija į patikos fondą, kuris taip pat investuoja į nuosavybės priemones. Kiti pavyzdžiai apima išankstinius sandorius ir pasirinkimo sandorius dėl nustatytų nuosavybės priemonių kiekių pirkimo arba pardavimo bei apsikeitimo sandorius, indeksuojamus pagal akcijų kainas. Tokių finansinių priemonių tikrosioms vertėms poveikį daro pagrindinių nuosavybės priemonių rinkos kainos pokyčiai.

B27. Pagal 40 paragrafo a punktą pelno arba nuostolio jautrumas (atsirandantis, pavyzdžiui, dėl finansinių priemonių, pripažįstamų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, ir dėl finansinio turto, skirto parduoti, vertės sumažėjimų) ir nuosavybės jautrumas (atsirandantis, pavyzdžiui, dėl priemonių, skirtų parduoti) atskleidžiami atskirai.

B28. Finansinių priemonių, kurias ūkio subjektas priskiria nuosavybės priemonėms, vertės iš naujo nustatyti nereikia. Šių priemonių nuosavybės kainos rizika neturės poveikio nei pelnui arba nuostoliui, nei nuosavybei. Dėl to jautrumo analizės atlikti nereikia.

C PRIEDĖLIS

Kitų TFAS pataisos

Šiame priedėlyje pateiktos pataisos taikomos metinės atskaitomybės laikotarpiams, kurie prasideda 2007 m. sausio 1 d. arba vėliau. Ūkio subjektas, taikantis TFAS ankstesniam laikotarpiui, jam taiko ir šias pataisas. Pakeistuose paragrafuose naujas tekstas yra paryškintas, o panaikintas tekstas — išbrauktas.

C1. Tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose, įskaitant tarptautinius apskaitos standartus ir aiškinimus, nuorodos į 32 TAS *Finansinės priemonės: atskleidimas ir pateikimas* pakeičiamos nuorodomis į 32 TAS *Finansinės priemonės: pateikimas*, jeigu toliau nenustatyta kitaip.

C2. Toliau pateikiami 32 TAS *Finansinės priemonės: atskleidimas ir pateikimas* (peržiūrėtas 2003 m.) pakeitimai.

Standarto pavadinimas pakeičiamas į „32 TAS *Finansinės priemonės: pateikimas*“.

1 paragrafas išbraukiamas, o 2-4 paragrafų a punktai iš keičiami taip:

2. Šio standarto tikslas — nustatyti finansinių priemonių priskyrimo įsipareigojimams arba nuosavybei bei finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų tarpusavio užskaitos principus. Jis taikomas ūkio subjekto išleidžiamų finansinių priemonių — finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir nuosavybės priemonių — klasifikacijai; susijusių palūkanų, dividendų, nuostolių ir pelno klasifikacijai; bei sąlygoms, kurioms esant finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai turėtų būti užskaitomi tarpusavyje.

3. Šio standarto principai papildo finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų pripažinimo ir vertinimo principus, nustatytus 39 TAS *Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas*, bei informacijos apie juos atskleidimo principus, pateiktus 7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*.

TAIKYMO SRITIS

4. Šį standartą taiko visi ūkio subjektai visoms finansinėms priemonėms, išskyrus:

a) dalis dukterinėse įmonėse, asocijuotose įmonėse ir bendrosiose įmonėse, apskaitomas pagal 27 TAS *Konsoliduota ir atskira finansinė atskaitomybė*, 28 TAS *Investicijos į asocijuotas įmones bei* 31 TAS *Dalys bendrosiose įmonėse*. Tačiau 27 TAS, 28 TAS arba 31 TAS yra numatyta, kad kai kuriais ūkio subjektas savo dalį dukterinėje įmonėje, asocijuotoje įmonėje ar bendrojoje įmonėje gali įtraukti į apskaitą pagal 39 TAS; tokiais atvejais ūkio subjektai, atskleisdami informaciją, be šio standarto reikalavimų, taiko dar ir 27 TAS, 28 TAS arba 31 TAS reikalavimus. Šį standartą ūkio subjektai taip pat taiko visoms išvestinėms finansinėms priemonėms, susijusioms su dalimis dukterinėse įmonėse, asocijuotose įmonėse ar bendrosiose įmonėse.

5 ir 7 paragrafai išbraukiami.

40 paragrafo antras sakinys keičiamas taip:

40. … Be šio standarto reikalavimų, atskleidžiant informaciją apie palūkanas ir dividendus, taikomi 1 TAS bei 7 TFAS reikalavimai.

47 paragrafo paskutinis sakinys keičiamas taip:

47. … Kai ūkio subjektas turi tarpusavio užskaitos teisę, tačiau neketina atsiskaityti grynais arba iš karto realizuoti turto ir įvykdyti įsipareigojimų, tarpusavio užskaitos teisės poveikis ūkio subjekto kredito rizikai atskleidžiamas pagal 7 TFAS 36 paragrafą.

50 paragrafo paskutinis sakinys keičiamas taip:

50. … Kai finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai, kuriems taikomas pagrindinis tarpusavio užskaitos susitarimas, nėra užskaitomi tarpusavyje, tokio susitarimo poveikis ūkio subjekto kredito rizikai atskleidžiamas pagal 7 TFAS 36 paragrafą.

51-95 paragrafai išbraukiami.

98 paragrafas papildomas tokia išnaša:

2005 m. rugpjūčio mėn. TASV visus reikalavimus, susijusius su finansinių priemonių atskleidimu, perkėlė į 7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*.

Priedėlyje (Taikymo rekomendacijos) išbraukiami AG24 ir AG40 paragrafai bei AG39 paragrafo paskutinis sakinys.

C3. Toliau išvardijami 1 TAS *Finansinės atskaitomybės pateikimas* pakeitimai.

4 paragrafas išbraukiamas.

56 paragrafe žodžiai „32 TAS“ pakeičiami į „7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*“, o 105 paragrafo d punkto ii papunktyje ir 124 paragrafe „32 TAS“ pakeičiamas į „7 TFAS“.

71 paragrafo b punkto paskutinis sakinys keičiamas taip:

71 b) … Pavyzdžiui, finansų įstaiga gali pakeisti pirmiau nurodytus aprašymus, kad pateiktų informaciją, aktualią finansinės įstaigos operacijoms.

84 paragrafo ketvirtas sakinys keičiamas taip:

84. … Pavyzdžiui, finansų įstaiga gali pakeisti aprašymus, kad pateiktų informaciją, aktualią finansinės įstaigos operacijoms.

C4. Toliau išvardijami 14 TAS *Segmento atskaitomybė* pakeitimai.

27 paragrafo a ir b punktuose, 31, 32, 46 ir 74 paragrafuose žodžiai „direktorių valdybai ir vadovaujančiajam pareigūnui“ pakeičiami į „pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams“.

27 paragrafo b punkte, 30 ir 32 paragrafuose žodžiai „direktoriai ir vadovybė“ pakeičiami į „pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai“.

27 paragrafo pirmas sakinys keičiamas taip:

27. Ūkio subjekto vidaus organizacinė ir valdymo struktūra bei vidaus finansinės atskaitomybės pateikimo pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams (pavyzdžiui, direktorių valdybai ir vyriausiam atsakingam pareigūnui) sistema paprastai laikoma pagrindu vyraujančiam ūkio subjekto rizikos šaltiniui ir pobūdžiui bei kintančioms ūkio subjekto gaunamo pelno normoms nustatyti, priimant sprendimą dėl pagrindinės ir papildomos atskaitomybės formos, išskyrus toliau pateiktuose a ir b punktuose išvardytus atvejus: …

28 paragrafo trečias sakinys keičiamas taip:

28. … Dėl to, išskyrus retus atvejus, ūkio subjektas savo finansinėje atskaitomybėje pateikia informaciją apie segmentą, remdamasis tuo pačiu pagrindu, kuris taikomas pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams teikiamoms ataskaitoms. …

33 paragrafo pirmas sakinys keičiamas taip:

33. Pagal šį standartą daugelis ūkio subjektų savo verslo ir geografinius segmentus nurodo kaip organizacijos padalinius, apie kuriuos informacija pateikiama pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams arba praktinius sprendimus priimančiam vyresniajam pareigūnui, kurių funkciją kartais atlieka žmonių grupė, siekiant įvertinti kiekvieno padalinio ankstesnę veiklą ir priimti sprendimus dėl išteklių paskirstymo ateityje. …

C5. 17 TAS *Nuoma* 31 paragrafe, „32 TAS *Finansinės priemonės: atskleidimas ir pateikimas*“ pakeičiamas į „7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*“, o 35, 47 ir 56 paragrafuose „32 TAS“ pakeičiamas į „7 TFAS“.

C6. 33 TAS *Pelnas vienai akcijai* 72 paragrafe „32 TAS“ pakeičiamas į „7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*“.

C7. Toliau išvardijami 39 TAS *Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas* (su 2005 m. balandžio mėn. atliktais pakeitimais) pakeitimai.

1 paragrafas keičiamas taip:

1. Šio standarto tikslas — nustatyti finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir kai kurių sutarčių dėl nefinansinių straipsnių pirkimo arba pardavimo pripažinimo ir vertinimo principus. Informacijos apie finansines priemones pateikimo reikalavimai yra išdėstyti 32 TAS *Finansinės priemonės: pateikimas*. Informacijos apie finansines priemones atskleidimo reikalavimai yra išdėstyti 7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*.

45 paragrafe „32 TAS“ pakeičiamas į „7 TFAS“.

48 paragrafas keičiamas taip:

48. Nustatydamas finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo tikrąją vertę pagal šį standartą, 32 TAS arba 7 TFAS, ūkio subjektas taiko A priedėlio AG69-AG82 paragrafus.

C8. Toliau išvardijami 39 TAS *Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas* (su 2005 m. birželio mėn. atliktais pakeitimais) pakeitimai.

9 paragrafe pateiktas finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo, pripažįstamo tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje, apibrėžimas keičiamas taip:

… 7 TFAS 9-11 ir B4 paragrafuose reikalaujama, kad ūkio subjektas atskleistų informaciją apie finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus, pripažįstamus tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje …

C9. 1 TFAS *Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą* 36A paragrafas keičiamas, pridedant papildomą antraštę ir 36C paragrafą:

36A. Ūkio subjektas, kuris TFAS pradeda taikyti iki 2006 m. sausio 1 d., savo pirmoje finansinėje atskaitomybėje, parengtoje pagal TFAS, pateikia mažiausiai vienerių metų palyginamąją informaciją, kuri nebūtinai turi atitikti 32 TAS, 39 TAS arba 4 TFAS reikalavimus. Ūkio subjektas, kuris nusprendžia pateikti 32 TAS, 39 TAS arba 4 TFAS reikalavimų neatitinkančią palyginamąją informaciją, pirmaisiais perėjimo prie TFAS taikymo metais:

a) 32 TAS ir 39 TAS nurodytų finansinių priemonių ir 4 TFAS nurodytų draudimo sutarčių palyginamajai informacijai taiko savo ankstesnių visuotinai pripažintų bendrųjų apskaitos principų (VPBAP) pripažinimo ir vertinimo reikalavimus;

…

Jeigu ūkio subjektas nusprendžia pateikti 32 TAS, 39 TAS ir 4 TFAS reikalavimų neatitinkančią palyginamąją informaciją, nuorodos į „perėjimo prie TFAS datą“ tik šių standartų atžvilgiu reiškia pirmojo ataskaitinio laikotarpio, kai pradėta taikyti TFAS, pradžią. Tokie ūkio subjektai turi laikytis 1 TAS 15 paragrafo c punkto reikalavimų atskleisti papildomą informaciją, kai duomenų, pateiktų laikantis konkrečių TFAS reikalavimų, nepakanka tam, kad atskaitomybės vartotojai galėtų suprasti konkrečių operacijų, kitų įvykių ir sąlygų poveikį ūkio subjekto finansinei padėčiai ir finansiniams veiklos rezultatams.

Reikalavimo atskleisti palyginamuosius duomenis netaikymas 7 TFAS

36C. Ūkio subjektui, kuris pradeda TFAS taikyti iki 2006 m. sausio 1 d. ir savo pirmą finansinę atskaitomybę pagal TFAS nusprendžia pateikti remdamasis 7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*, nereikia atskleisti palyginamųjų duomenų, kurių reikalaujama 7 TFAS.

C10. Toliau išvardijami 4 TFAS *Draudimo sutartys* pakeitimai.

2 paragrafo b punktas iš dalies keičiamas taip:

b) savo išleidžiamoms finansinėms priemonėms su *savarankišku dalyvavimo elementu* (žr. 35 paragrafą). 7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas* reikalaujama atskleisti informaciją apie finansines priemones, įskaitant finansines priemones su šiuo elementu.

35 paragrafas papildomas tokiu d punktu:

d) nors šios sutartys yra finansinės priemonės, jas pateikiantis ūkio subjektas, kuris sutartims su savarankišku dalyvavimo elementu taiko 7 TFAS 19 paragrafo b punktą, turi atskleisti visas palūkanų išlaidas, pripažintas pelno (nuostolio) ataskaitoje, tačiau neturi apskaičiuoti tokių palūkanų išlaidų pagal faktinių palūkanų metodą.

Po 37 paragrafo pateikta antraštė bei toliau pateikiami 38 ir 39 paragrafai iš dalies pakeičiami, ir pridedamas 39A paragrafas:

Rizikos, atsirandančios dėl draudimo sutarčių, pobūdis ir mastas

38. Draudikas turi atskleisti tokią informaciją, kuri jo finansinės atskaitomybės vartotojams padėtų įvertinti rizikos, atsirandančios dėl draudimo sutarčių, pobūdį ir mastą.

39. Kad atitiktų 38 paragrafo reikalavimus, draudikas atskleidžia:

a) savo tikslus, politiką ir procesus, susijusius su rizikos, atsirandančios dėl draudimo sutarčių, valdymu ir tokios rizikos valdymo būdus;

b) [išbrauktas];

c) informaciją apie *draudimo riziką* (prieš sumažinant riziką perdraudimo būdu ir po to), įskaitant informaciją apie:

i) jautrumą draudimo rizikai (žr. 39A paragrafą);

ii) draudimo rizikos koncentracijas, įskaitant apibūdinimą, kaip vadovybė nustato koncentracijas, ir kiekvienai koncentracijai būdingo bendro požymio (pvz., draudiminio įvykio rūšies, geografinės teritorijos arba valiutos) apibūdinimą;

iii) faktinius reikalavimus, lyginant su ankstesniais įvertinimais (t. y. reikalavimų kaitą). Duomenys, pateikiami atskleidžiant reikalavimų kaitą, turi apimti ankstesnį, tačiau ne daugiau kaip dešimties metų, ataskaitinį laikotarpį, per kurį buvo pateiktas ankstyviausias reikšmingas reikalavimas, kurio mastas ir išmokėjimo laikas tebėra neaiškūs. Kai reikalavimų mastas ir išmokėjimo laikas paprastai nustatomi per vienerius metus, draudikas neturi atskleisti minėtos informacijos;

d) informaciją apie kredito, likvidumo ir rinkos riziką, kurią reikėtų pateikti pagal 7 TFAS 31-42 paragrafus, jeigu draudimo sutartims būtų taikomas 7 TFAS. Tačiau:

i) nereikalaujama, kad draudikas pateiktų 7 TFAS 39 paragrafo a punkte nurodytą terminų analizę, jeigu jis nurodo išmokėtų grynųjų pinigų sumų, susijusių su pripažintais draudimo įsipareigojimais, apytikrius terminus. Tokius duomenis galima pateikti analizės forma, apskaičiuojant balanse pripažintų sumų apytikrius terminus.

ii) jeigu draudikas jautrumui rinkos sąlygoms valdyti taiko alternatyvų metodą, kaip, pavyzdžiui, įterptosios vertės analizę, jis gali taikyti tokią jautrumo analizę, kad atitiktų 7 TFAS 40 paragrafo a punkto reikalavimus. Toks draudikas taip pat turi atskleisti 7 TFAS 41 paragrafe reikalaujamą informaciją;

e) informaciją apie rinkos rizikos, atsirandančios dėl pagrindinėje draudimo sutartyje įterptų išvestinių priemonių, poveikį, jeigu draudikui įterptųjų išvestinių priemonių nereikia pripažinti tikrąja verte, ir jis to nedaro.

39A. Vykdydamas 39 paragrafo b punkto i papunkčio reikalavimus, draudikas atskleidžia toliau pateiktuose a arba b punktuose nurodytą informaciją:

a) jautrumo analizę, kuri parodo, kaip pasikeistų pelnas arba nuostolis ir nuosavybė atitinkamo rizikos kintamojo pokyčių, kurie pagrįstai galėjo įvykti balanso dieną, atveju; jautrumo analizei atlikti taikytus metodus ir prielaidas bei visus praėjusį ataskaitinį laikotarpį taikytų metodų bei prielaidų pasikeitimus. Tačiau, jeigu jautrumui rinkos sąlygoms valdyti draudikas taiko alternatyvų metodą, kaip antai įterptosios vertės analizė, minėtą reikalavimą jis gali įvykdyti, apibūdindamas tokią alternatyvią jautrumo analizę ir atskleisdamas 7 TFAS 41 paragrafe reikalaujamus duomenis;

b) kokybinius jautrumo duomenis ir informaciją apie tas draudimo sutarčių nuostatas ir sąlygas, kurios daro reikšmingą poveikį draudiko būsimų pinigų srautų dydžiui, terminams ir neapibrėžtumui.

D PRIEDĖLIS

7 TFAS pataisos, jeigu nebuvo taikyti 39 TAS *Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas* — *Galimybė pripažinti tikrąja verte* pataisos

2005 m. birželio mėn. valdyba paskelbė 39 TAS Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas pataisas — Galimybė pripažinti tikrąja verte, *kurias reikia taikyti metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems 2006 m. sausio 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas 7 TFAS taiko metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems iki 2006 m. sausio 1 d., ir minėtų pakeitimų netaiko 39 TAS, jis pakeičia to laikotarpio 7 TFAS toliau nurodytu būdu. Pakeistuose paragrafuose naujas tekstas yra paryškintas, o panaikintas tekstas — išbrauktas.*

D1. Antraštė virš 9 paragrafo ir 11 paragrafas keičiami, o 9 paragrafas išbraukiamas.

Finansiniai įsipareigojimai, pripažįstami tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje

11. Ūkio subjektas atskleidžia:

a) metodus, taikomus pagal 10 paragrafo a punkto reikalavimus;

b) jeigu ūkio subjektas mano, kad informacija, kurią jis atskleidė pagal 10 paragrafo a punkto reikalavimus, netiksliai atspindi finansinio įsipareigojimo tikrosios vertės pokytį, priskiriamą jo kredito rizikos pokyčiams, jis atskleidžia, jo nuomone, svarbias tokios išvados priežastis ir veiksnius.

B5 paragrafo a punktas keičiamas taip:

a) kriterijus, pagal kuriuos nusprendžiama pirminio pripažinimo metu finansinį turtą arba finansinius įsipareigojimus pripažinti tikrąja verte tikrosios vertės pasikeitimą pateikiant pelno (nuostolio) ataskaitoje.

1 TAS. „Finansinės atskaitomybės pateikimas“ pataisos

Šiame dokumente pateikiamos 1 TAS *Finansinės atskaitomybės pateikimas* pataisos. Šiomis pataisomis užbaigiami kai kurie pasiūlymai, išdėstyti 7 pakeitimų projekte (PP) *Finansinės priemonės*: Atskleidimas (PP 7), paskelbtame 2004 m. liepos mėn. Likusieji 7 PP pasiūlymai užbaigti 7 TFAS *Finansinės priemonės*: Atskleidimas.

Ūkio subjektai taiko šiame dokumente pateiktas pataisas metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems 2007 m. sausio 1 d. arba vėliau. Rekomenduojama taikyti anksčiau.

Standartas papildomas antrašte ir 124A-124C paragrafais, kaip nurodyta toliau.

Kapitalas

124A. Ūkio subjektas atskleidžia informaciją, kuri leidžia jo finansinės atskaitomybės vartotojams įvertinti to subjekto kapitalo valdymo tikslus, politiką ir procesus.

124B. Kad atitiktų 124A paragrafo nuostatas, ūkio subjektas atskleidžia:

a) kokybinę informaciją apie savo kapitalo valdymo tikslus, politiką ir procesus, įskaitant (tačiau neapsiribojant):

i) to, ką jis valdo kaip kapitalą, apibūdinimą;

ii) kai ūkio subjektui taikomi iš išorės nustatyti kapitalo reikalavimai — šių reikalavimų pobūdį ir kaip į tuos reikalavimus atsižvelgta valdant kapitalą;

ir

iii) kaip jis vykdo savo kapitalo valdymo tikslus.

b) suvestinius kiekybinius duomenis apie tai, ką jis valdo kaip kapitalą. Kai kurie ūkio subjektai kai kuriuos finansinius įsipareigojimus (pavyzdžiui, kai kurias subordinuotos paskolos formas) laiko kapitalo dalimi. Kiti ūkio subjektai laiko, kad kapitalas neapima kai kurių nuosavybės sudedamųjų dalių (pavyzdžiui, sudedamųjų dalių, atsirandančių iš pinigų srautų apsidraudimo sandorių).

c) bet kuriuos a ir b punktų pokyčius nuo ankstesnio laikotarpio.

d) ar ataskaitiniu laikotarpiu jis atitiko visus iš išorės nustatytus kapitalo reikalavimus, kurių jis turi laikytis.

e) kai ūkio subjektas neatitiko tokių iš išorės nustatytų kapitalo reikalavimų — tokios neatitikties pasekmes.

Šis atskleidimas pagrindžiamas vidaus informacija, pateikta ūkio subjekto pagrindiniams vadovams.

124C. Ūkio subjektas gali valdyti kapitalą įvairiais būdais ir jam gali būti taikomi įvairūs kapitalo reikalavimai. Pavyzdžiui, konglomeratą gali sudaryti ūkio subjektai, užsiimantys draudimo veikla ir bankininkystės veikla, ir tie ūkio subjektai taip pat gali veikti keliose jurisdikcijose. Kai bendras kapitalo reikalavimų atskleidimas ir tai, kaip kapitalas valdomas, nepateikia vertingos informacijos arba iškreipia finansinės atskaitomybės vartotojo supratimą apie ūkio subjekto kapitalo išteklius, ūkio subjektas atskleidžia atskirą informaciją atsižvelgdamas į kiekvieną kapitalo reikalavimą, kurį jis turi atitikti.

Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų pakeitimai

39 TAS *Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas*

4 TFAS *Draudimo sutartys*

Finansinių garantijų sutartys

STANDARTŲ PAKEITIMAI

Šiuo dokumentu iš dalies keičiamas 39 TAS *Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas* bei 4 TFAS *Draudimo sutartys* ir daromos atitinkamos pataisos 32 TAS *Finansinės priemonės: atskleidimas ir pateikimas* bei 7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*. Be to, šiame dokumente išdėstomos Išvadų dėl 39 TAS ir 4 TFAS pagrindo, 4 TFAS įgyvendinimo rekomendacijų ir 37 TAS *Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas* C priedėlio pataisos. Šios pataisos buvo padarytos atsižvelgiant į pasiūlymus, išdėstytus 2004 m. liepos mėn. paskelbtame 39 TAS ir 4 TFAS pakeitimų pasiūlymo aiškinamajame projekte — *Finansinių garantijų sutartys ir kreditų draudimas.*

Šias pataisas ūkio subjektai taiko metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems 2006 m. sausio 1 d. arba vėliau. Rekomenduojama pataisas taikyti anksčiau. Jeigu ūkio subjektai šias pataisas taiko ankstesniems laikotarpiams, jie tai nurodo.

39 TAS PATAISOS

Standarto 3 paragrafas išbraukiamas, o 2 paragrafo e ir h punktai bei 4 ir 47 paragrafai iš dalies keičiami. 9 paragrafe iš dalies keičiamas finansinio įsipareigojimo, pelno (nuostolio) ataskaitoje vertinamo tikrąja verte, apibrėžimas ir iš karto po pardavimui skirto finansinio turto apibrėžimo įterpiamas naujas apibrėžimas. AG4 paragrafo numeris keičiamas į AG3A; AG4A paragrafe daromi pakeitimai, o jo numeris keičiamas į AG4. Įterpiami nauji AG4A ir 103B paragrafai.

43 paragrafas toliau pateikiamas tik tam, kad būtų patogiau, tačiau jis nėra keičiamas.

2 paragrafo h punkto ir 47 paragrafo d punkto pakeitimais kai kurių paskolų įsipareigojimų vertinimo reikalavimai iš šio standarto taikymo dalies perkeliami į vertinimo dalį, tačiau nekeičiami.

2. Šį standartą taiko visi ūkio subjektai visų tipų finansinėms priemonėms, išskyrus:

…

e) teises ir prievoles, atsirandančias iš i) draudimo sutarties, apibrėžtos 4 TFAS *Draudimo sutartys*, tačiau kitas nei ūkio subjekto teisės ir prievolės, atsirandančios iš draudimo sutarties, atitinkančios 9 paragrafe pateiktą finansinių garantijų sutarties apibrėžimą, arba ii) dėl sutarties, kuriai taikomas 4 TFAS, kadangi ji apima savarankišką dalyvavimo elementą. Tačiau šis standartas taikomas išvestinei finansinei priemonei, kuri yra įterpta į sutartį pagal 4 TFAS, jeigu tokia įterptoji išvestinė priemonė pati neatitinka 4 TFAS pateikto sutarčių apibrėžimo (žr. 10-13 paragrafus ir A priedėlio AG27-AG33 paragrafus). Be to, jeigu finansinių garantijų sutartis suteikiantis ūkio subjektas anksčiau yra aiškiai nurodęs, kad tokias sutartis jis laiko draudimo sutartimis ir joms apskaityti taiko draudimo sutarčių apskaitos tvarką, tokioms finansinių garantijų sutartims jis gali pasirinktinai taikyti šį standartą arba 4 TFAS (žr. AG4 ir AG4A paragrafus). Sprendimą dėl konkretaus standarto taikymo ūkio subjektas gali priimti kiekvienai sutarčiai atskirai, tačiau toks pasirinkimas yra neatšaukiamas visoms sutartims.

…

h) paskolų įsipareigojimus, kitus nei 4 paragrafe apibūdinti paskolų įsipareigojimai. Paskolų įsipareigojimus, kuriems šis standartas netaikomas, jas suteikiantis ūkio subjektas apskaito pagal 37 TAS. Tačiau šio standarto nuostatos dėl pripažinimo nutraukimo taikomos visiems paskolų įsipareigojimams (žr. 15-42 paragrafus ir A priedėlio AG36-AG63 paragrafus).

4. Šis standartas taikomas toliau išvardytiems paskolų įsipareigojimams:

a) paskolų įsipareigojimams, kuriuos ūkio subjektas įvardija finansiniais įsipareigojimais, kurie pelno (nuostolio) ataskaitoje vertinami tikrąja verte. Ūkio subjektas, anksčiau parduodavęs dėl savo paskolų įsipareigojimų atsirandantį turtą iškart po jo atsiradimo, šį standartą taiko visiems tos pačios klasės paskolų įsipareigojimams.

b) paskolų įsipareigojimams, kuriuos galima įvykdyti grynaisiais pinigais arba pateikiant ar išleidžiant kitą finansinę priemonę. Tokie paskolų įsipareigojimai yra išvestinės priemonės. Paskolos įsipareigojimas nelaikomas įvykdytu paprasčiausiai tik dėl to, kad paskola mokama dalimis (pvz., hipotekos paskola statybai, mokama dalimis atsižvelgiant į statybos proceso etapus).

c) įsipareigojimams suteikti paskolą, taikant palūkanų normą, kuri yra mažesnė už rinkos palūkanų normą. 47 paragrafo d dalyje apibūdinamas įsipareigojimų, atsirandančių iš šių paskolos įsipareigojimų, tolesnis vertinimas.

9. …

Keturių finansinių priemonių kategorijų apibrėžimai

***Finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas, pelno (nuostolio) ataskaitoje vertinamas tikrąja verte*, yra finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas, atitinkantis bent vieną iš toliau nurodytų sąlygų.**

a) Jis klasifikuojamas kaip laikomas prekybai. Finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas klasifikuojamas kaip laikomas prekybai, jeigu jis yra:

…

iii) išvestinė priemonė (išskyrus išvestinę priemonę, kuri yra finansinių garantijų sutartis arba apibrėžtoji ir veiksminga apsidraudimo priemonė).

…

Finansinės garantijos sutarties apibrėžimas

***Finansinės garantijos sutartis* yra sutartis, nustatanti, kad ją suteikiantis ūkio subjektas atliktų konkrečius mokėjimus, kad atlygintų sutarties turėtojo nuostolius, patirtus dėl to, kad nurodytas skolininkas laiku nesumoka pagal pradines arba pakeistas skolos priemonės sąlygas.**

…

Pirminis finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų vertinimas

43. Pirmą kartą pripažindamas finansinį turtą arba finansinį įsipareigojimą, ūkio subjektas vertina jį tikrąja verte, prie jos pridėdamas — finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo, pelno (nuostolio) ataskaitoje vertinamo ne tikrąja verte, atveju — sandorio išlaidas, tiesiogiai priskirtinas finansinio turto ar įsipareigojimo įsigijimui arba išleidimui.

Vėlesnis finansinių įsipareigojimų vertinimas

47. Po pirminio pripažinimo ūkio subjektas visus finansinius įsipareigojimus vertina amortizuota savikaina, taikydamas faktinių palūkanų metodą, išskyrus:

a) finansinius įsipareigojimus, pelno (nuostolio) ataskaitoje vertinamus tikrąja verte. Tokie įsipareigojimai, įskaitant išvestines priemones, priskiriamas įsipareigojimams, vertinami tikrąja verte, išskyrus išvestinį įsipareigojimą, kuris yra susijęs su nekotiruojama nuosavybės priemone ir kuris turi būti įvykdytas ją pateikiant, kai tokios priemonės tikrosios vertės neįmanoma patikimai nustatyti. Toks įsipareigojimas vertinamas savikaina.

b) finansinius įsipareigojimus, atsirandančius, kai finansinio turto perdavimas neatitinka pripažinimo nutraukimo kriterijų arba kai yra apskaitomas pagal tolesniojo ryšio metodą. Tokie finansiniai įsipareigojimai vertinami pagal 29 ir 31 paragrafus.

c) finansinių garantijų sutartis, apibrėžtas 9 paragrafe. Po pirminio pripažinimo tokią sutartį suteikiantis ūkio subjektas (jeigu netaikomas 47 paragrafo a arba b punktas) ją vertina didesniąja iš šių sumų:

i) suma, nustatyta pagal 37 TAS *Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas*;

ir

ii) suma, pripažinta pirminio pripažinimo metu (žr. 43 paragrafą), atėmus, jeigu reikia, sukauptą amortizaciją, pripažintą pagal 18 TAS *Pajamos*.

d) įsipareigojimus suteikti paskolą, taikant palūkanų normą, kuri yra mažesnė už rinkos palūkanų normą. Po pirminio pripažinimo tokį įsipareigojimą suteikiantis ūkio subjektas (jeigu netaikomas 47 paragrafo a punktas) jį vertina didesniąja iš šių sumų:

i) suma, nustatyta pagal 37 TAS;

ir

ii) suma, pripažinta pirminio pripažinimo metu (žr. 43 paragrafą), atėmus, jeigu reikia, sukauptą amortizaciją, pripažintą pagal 18 TAS.

Finansiniams įsipareigojimams, pripažintiems apsidraudimo straipsniais, taikomi 89-102 paragrafuose išdėstyti apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai.

AG4. Finansinių garantijų sutartys gali būti įvairių teisinių formų, kaip antai garantija, tam tikrų rūšių akredityvai, kredito sąlygų nevykdymo sutartis arba draudimo sutartis. Jų traktavimas apskaitoje nepriklauso nuo jų teisinės formos. Toliau pateikiami tinkamo traktavimo pavyzdžiai (žr. 2 paragrafo e punktą):

a) Nors finansinės garantijos sutartis atitinka 4 TFAS pateiktą draudimo sutarties apibrėžimą, kai perduodama rizika yra reikšminga, tokią sutartį suteikiantis ūkio subjektas taiko šį standartą. Vis dėlto, jeigu ūkio subjektas anksčiau yra aiškiai nurodęs, kad tokias sutartis jis laiko draudimo sutartimis ir joms apskaityti taiko draudimo sutarčių apskaitos principus, tokioms finansinių garantijų sutartims ūkio subjektas gali pasirinkti taikyti arba šį standartą, arba 4 TFAS. Jeigu taikomas šis standartas, pagal jo 43 paragrafo reikalavimus finansinės garantijos sutartį ūkio subjektas iš pradžių vertina tikrąja verte. Jeigu finansinės garantijos sutartis buvo suteikta nesusijusiai šaliai vykdant savarankišką tiesioginį sandorį, jos tikroji vertė iš pradžių gali būti lygi gautai premijai, jeigu neįrodoma, kad yra priešingai. Vėliau, jeigu finansinės garantijos sutartis iš pradžių nebuvo pripažinta tikrąja verte pelno (nuostolio) ataskaitoje arba jeigu netaikomi 29-37 ir AG47-AG52 paragrafai (kai finansinio turto perdavimas neatitinka pripažinimo nutraukimo kriterijų arba taikomas tolesniojo ryšio metodas), sutartį suteikiantis ūkio subjektas ją vertina didesniąja iš šių sumų:

i) suma, nustatyta pagal 37 TAS;

ir

ii) suma, pripažinta pirminio pripažinimo metu, atėmus, jeigu reikia, sukauptą amortizaciją, pripažintą pagal 18 TAS (žr. 47 paragrafo c punktą).

b) Kai kuriose su kreditais susijusiose garantijose nenustatyta išankstinės mokėjimo sąlygos, kuri reikalautų, kad sutarties turėtojas įsipareigotų kompensuoti ir kompensuotų nuostolį, patirtą skolininkui nustatytu laiku nesumokėjus garantinių sumų už turtą. Kaip tokios garantijos pavyzdį, galima nurodyti garantiją, pagal kurią reikalaujama sumokėti tam tikrą sumą, pasikeitus nustatytam kredito reitingui arba kredito indeksui. Tokios garantijos nelaikomos šiame standarte apibrėžtomis finansinių garantijų sutartimis arba 4 TFAS apibrėžtomis draudimo sutartimis. Jos laikomos išvestinėmis priemonėmis, kurioms ūkio subjektas taiko šį standartą.

c) Jeigu finansinės garantijos sutartis yra susijusi su prekių pardavimu, ją suteikiantis ūkio subjektas taiko 18 TAS, kad nustatytų, kada pripažįstamos pajamos iš garantijos, o kada — iš prekių pardavimo.

AG4A. Pareiškimus, kad sutartis laiko draudimo sutartimi, ūkio subjektas paprastai pateikia visoje informacijoje, skirtoje klientams ir reguliuotojams, sutartyse, prekybiniuose dokumentuose ir finansinėje atskaitomybėje. Be to, draudimo sutartims dažnai taikomi apskaitos reikalavimai, kurie aiškiai skiriasi nuo reikalavimų, taikomų kitų rūšių sandoriams, tokiems kaip bankų arba prekybos bendrovių sudaromos sutartys. Tokiais atvejais ūkio subjektas savo finansinėje atskaitomybėje paprastai nurodo, kad jis taikė tuos apskaitos reikalavimus.

103B. 2005 m. rugpjūčio mėn. paskelbtose *Finansinių garantijų sutartyse* (39 TAS ir 4 TFAS pakeitimai) buvo iš dalies pakeisti 2 paragrafo e ir h punktai, 4, 47 ir AG4 paragrafai, papildomai įtrauktas AG4A paragrafas, o 9 paragrafe įterptas naujas finansinių garantijų sutarčių apibrėžimas ir išbrauktas 3 paragrafas. Šias pataisas ūkio subjektai taiko finansiniams metams, prasidedantiems 2006 m. sausio 1 d. arba vėliau. Rekomenduojama pataisas taikyti anksčiau. Jeigu ūkio subjektas šias pataisas taiko ankstesniems laikotarpiams, jis tai nurodo ir kartu taiko susijusias 32 TAS ir 4 TFAS pataisas.

4 TFAS PATAISOS

Iš dalies keičiamas 4 paragrafo d punktas, B18 paragrafo g punktas ir B19 paragrafo f punktas, įterpiamas 41A paragrafas, o A priedėlyje tarp tikrosios vertės apibrėžimo ir finansinės rizikos apibrėžimo įterpiamas finansinės garantijos sutarties apibrėžimas, kaip nurodoma toliau.

4. Ūkio subjektas netaiko šio TFAS:

…

d) finansinių garantijų sutartims, išskyrus atvejus, kai jas suteikiantis ūkio subjektas anksčiau yra aiškiai nurodęs, kad tokias sutartis jis laiko draudimo sutartims ir jas apskaito pagal draudimo sutartims taikomus apskaitos principus, o tokiu atveju šioms finansinių garantijų sutartims jis gali pasirinktinai taikyti arba 39 TAS ir 32 TAS, arba šį standartą. Sprendimą dėl konkretaus standarto taikymo ūkio subjektas gali priimti kiekvienai sutarčiai atskirai, tačiau toks pasirinkimas yra neatšaukiamas visoms sutartims.

41A. 2005 m. rugpjūčio mėn. išleistose *Finansinių garantijų sutartyse* (39 TAS ir 4 TFAS pakeitimai) buvo iš dalies pakeisti 4 paragrafo d punktas, B18 paragrafo g punktas ir B19 paragrafo f punktas. Šias pataisas ūkio subjektai taiko finansiniams metams, prasidedantiems 2006 m. sausio 1 d. arba vėliau. Rekomenduojama pataisas taikyti anksčiau. Jeigu ūkio subjektas šias pataisas taiko ankstesniems laikotarpiams, jis tai nurodo ir kartu taiko susijusias 39 TAS ir 32 TAS pataisas.

———

A PRIEDĖLIS

Apibrėžtos sąvokos

Finansinės garantijos sutartis Tai — sutartis, nustatanti, kad ją suteikiantis ūkio subjektas atliktų konkrečius mokėjimus, kad atlygintų sutarties turėtojo nuostolius, patirtus dėl to, kad nurodytas skolininkas laiku nesumoka pagal pradines arba pakeistas skolos priemonės sąlygas.

———

B PRIEDĖLIS

B18. Toliau pateikiami sutarčių, laikomų draudimo sutartimis, jeigu draudimo rizikos perdavimas yra reikšmingas, pavyzdžiai:

…

g) kreditų draudimo sutartys, numatančios išmokas sutarties turėtojo nuostoliams atlyginti dėl to, kad nurodytas skolininkas laiku neįvykdo mokėjimo, numatyto pradinėse arba pakeistose skolos priemonės sąlygose arba jų pakeitimuose. Šios sutartys gali būti įvairių teisinių formų, pavyzdžiui, garantija, tam tikros akredityvų rūšys, kredito išvestinės priemonės įsipareigojimų nevykdymo atveju arba draudimo sutartys. Tačiau šios sutartys atitinka ne tik draudimo sutarties, bet ir finansinės garantijos sutarties apibrėžimą, pateiktą 39 TAS, ir joms taikomi 32 TAS ir 39 TAS, o ne šis TFAS (žr. 4 dalies d punktą). Vis dėlto, jeigu finansinės garantijos sutartį suteikęs ūkio subjektas anksčiau yra aiškiai nurodęs, kad jis tokias sutartis laiko draudimo sutartims ir joms taiko draudimo sutartims taikomus apskaitos principus, tokioms finansinių garantijų sutartims jis gali pasirinktinai taikyti arba 39 TAS ir 32 TAS, arba šį standartą.

B19. Toliau pateikiami sutarčių, nelaikomų draudimo sutartimis, pavyzdžiai:

…

f) su kreditu susijusios garantijos sutartis (arba akredityvas, kredito išvestinė priemonė įsipareigojimų nevykdymo atveju ar draudimo sutartis), numatanti išmokas net ir tuo atveju, jeigu sutarties turėtojas nepatyrė nuostolio dėl skolininko privalomų mokėjimų nevykdymo (žr. 39 TAS).

KITŲ STANDARTŲ PATAISOS

Šias susijusias 32 TAS (ir 7 TFAS, jeigu jos jau taiko 7 TFAS) pataisas ūkio subjektai taiko kartu su atitinkamomis 39 TAS ir 4 TFAS pataisomis.

32 TAS *Finansinės priemonės: atskleidimas ir pateikimas*

4 paragrafo d punktas ir 12 paragrafas iš dalies keičiami taip, kaip aprašoma toliau.

4. Šį standartą taiko visi ūkio subjektai visų rūšių finansinėms priemonėms, išskyrus:

…

d) draudimo sutartis, apibrėžtas 4 TFAS *Draudimo sutartys*. Tačiau šis standartas taikomas išvestinėms priemonėms, įterptoms į draudimo sutartis, jeigu 39 TAS reikalaujama, kad ūkio subjektas jas apskaitytų atskirai. Be to, ūkio subjektas šį standartą taiko finansinių garantijų sutartims, jeigu, pripažindamas ir vertindamas tokias sutartis, jis taiko 39 TAS, tačiau ūkio subjektas taiko 4 TFAS, jeigu pagal 4 TFAS 4 paragrafo d punktą šias sutartis jis nusprendžia pripažinti ir vertinti pagal 4 TFAS.

12. 39 TAS 9 paragrafe pateikti toliau nurodytų sąvokų apibrėžimai šiame standarte turi 39 TAS jiems suteiktą reikšmę:

…

— finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas, pelno (nuostolio) ataskaitoje vertinamas tikrąja verte

— finansinės garantijos sutartis

— tvirtas įsipareigojimas

…

7 TFAS *Finansinės priemonės: atskleidimas*

7 TFAS 3 paragrafo d punktas ir A priedėlyje pateiktas sąvokų apibrėžimų sąrašas iš dalies keičiami taip, kaip ir 32 TAS, toliau nurodyta tvarka.

3. Šį TFAS taiko visi ūkio subjektai visų rūšių finansinėms priemonėms, išskyrus:

…

d) draudimo sutartis, apibrėžtas 4 TFAS *Draudimo sutartys*. Tačiau šis TFAS taikomas išvestinėms priemonėms, įterptoms į draudimo sutartis, jeigu 39 TAS reikalaujama, kad ūkio subjektas jas apskaitytų atskirai. Be to, ūkio subjektas šį TFAS taiko *finansinių garantijų sutartims*, jeigu, pripažindamas ir vertindamas tokias sutartis, jis taiko 39 TAS, tačiau ūkio subjektas taiko 4 TFAS, jeigu pagal 4 TFAS 4 paragrafo d punktą šias sutartis jis nusprendžia pripažinti ir vertinti pagal 4 TFAS.

A PRIEDĖLIS

Sąvokų apibrėžimai

…

32 TAS 11 paragrafe arba 39 TAS 9 paragrafe pateikti toliau nurodytų sąvokų apibrėžimai šiame standarte turi 32 TAS ir 39 TAS jiems suteiktą reikšmę.

…

— finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas, pelno (nuostolio) ataskaitoje vertinamas tikrąja verte

— finansinės garantijos sutartis

— prekybai laikomas finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas

…

Nuorodos, kurias turi patikslinti 7 TFAS taikantis ūkio subjektas

7 TFAS taikantis ūkio subjektas nuorodas į 32 TAS pakeičia nuorodomis į 7 TFAS šiuose paragrafuose, kurie buvo įterpti arba iš dalies pakeisti šiuo dokumentu:

— 39 TAS 103B paragrafe,

— 4 TFAS 4 paragrafo d punkte, 41A paragrafe ir B priedėlio B18 paragrafo g punkte (dvi nuorodos).

6 TFAAK AIŠKINIMAS

Įsipareigojimai, atsirandantys iš dalyvavimo tam tikroje rinkoje — elektros ir elektroninės įrangos atliekų rinkoje

NUORODOS

— 8 TAS *Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos*

— 37 TAS *Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas*

PAGRINDINĖ INFORMACIJA

1. 37 TAS 17 paragrafe nurodoma, kad įpareigojantis įvykis yra praeities įvykis, dėl kurio atsiranda dabartinis įsipareigojimas, dėl kurio ūkio subjektas neturi realaus pasirinkimo kaip tik padengti dėl to įvykio atsiradusį įsipareigojimą.

2. 37 TAS 19 paragrafe nurodoma, kad atidėjiniai pripažįstami tik tiems „įsipareigojimams, kurie atsiranda dėl praeities įvykių ir kurie nepriklauso nuo ūkio subjekto veiksmų ateityje“.

3. Europos Sąjungos direktyva dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų, reglamentuojanti įrangos atliekų surinkimą, apdorojimą, panaudojimą ir aplinkos neteršiantį jų šalinimą, iškėlė klausimų apie tai, kada turėtų būti pripažintas įsipareigojimas, susijęs su elektros ir elektroninės įrangos atliekų eksploatavimo nutraukimu. Ši direktyva skiria „naujas“ ir „istorines“ atliekas bei atliekas iš privačių namų ūkių ir atliekas iš kitų šaltinių. Naujos atliekos susijusios su produktais, parduotais po 2005 m. rugpjūčio 13 dienos. Direktyvoje laikoma, kad visa namų ūkių įranga, parduota iki tos dienos, sukuria istorines atliekas.

4. Direktyvoje nustatyta, kad namų ūkių istorinės įrangos atliekų tvarkymo sąnaudas turėtų padengti to tipo įrangos gamintojai, kurie veikia rinkoje laikotarpiu, kuris turi būti nurodytas kiekvienos valstybės narės taikytinuose teisės aktuose (vertinimo laikotarpis). Direktyvoje nustatyta, kad valstybės narės sukuria mechanizmą, užtikrinantį, kad gamintojai proporcingai padengtų sąnaudas, „pavyzdžiui, proporcingai jų užimamai tam tikros rūšies įrangos rinkos daliai“.

5. Keli aiškinimuose vartoti terminai, kaip antai „rinkos dalis“ ir „vertinimo laikotarpis“, gali būti labai skirtingai apibrėžiami atskirų valstybių narių taikytinuose teisės aktuose. Pavyzdžiui, vertinimo laikotarpio trukmė gali būti vieneri metai arba tik vienas mėnuo. Analogiškai, rinkos dalies vertinimas ir įsipareigojimo apskaičiavimo formulės gali būti skirtingi skirtinguose nacionaliniuose teisės aktuose. Tačiau visi šie pavyzdžiai turi įtakos tik įsipareigojimo vertinimui, kuris nėra šio aiškinimo objektas.

TAIKYMO SRITIS

6. Šis aiškinimas pateikia rekomendacijas dėl įsipareigojimų, susijusių su atliekų tvarkymu pagal Europos Sąjungos direktyvą dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir susijusių su namų ūkių istorinės įrangos pardavimu, pripažinimo gamintojų finansinėje atskaitomybėje.

7. Šis aiškinimas neapima nei naujų atliekų, nei istorinių atliekų iš kitų, nei privatūs namų ūkiai, šaltinių. Įsipareigojimai, susiję su tokių atliekų tvarkymu, pakankamai aprašomi 37 TAS. Tačiau jeigu nacionaliniuose teisės aktuose naujos atliekos iš privačių namų ūkių traktuojamos panašiai kaip istorinės atliekos iš privačių namų ūkių, aiškinimo principai taikomi darant nuorodą į hierarchiją 8 TAS 10-12 paragrafuose. 8 TAS hierarchija taip pat taikytina kitiems reglamentuojantiems aktams, kurie numato įsipareigojimus tokiu būdu, kuris primena ES direktyvoje nurodytą sąnaudų priskyrimo modelį.

KLAUSIMAS

8. TFAAK buvo paprašyta nuspręsti elektros ir elektroninės įrangos atliekų eksploatavimo nutraukimo kontekste, kas sudaro įpareigojantį įvykį pagal 37 TAS 14 paragrafo a dalį, kad būtų galima pripažinti atidėjinį atliekų tvarkymo sąnaudoms:

   — istorinės namų ūkių įrangos gamyba ar pardavimas?

   — dalyvavimas rinkoje vertinimo laikotarpiu?

   — patiriamos sąnaudos vykdant atliekų tvarkymo veiklą?

BENDRA NUOMONĖ

9. Dalyvavimas rinkoje vertinimo laikotarpiu yra įpareigojantis įvykis pagal 37 TAS 14 paragrafo a dalį. Taigi įsipareigojimas, susijęs su istorinės namų ūkių įrangos atliekų tvarkymo sąnaudomis, neatsiranda, kai produktai pagaminami ar parduodami. Kadangi įsipareigojimas, susijęs su istorine namų ūkių įranga, yra susijęs su dalyvavimu rinkoje vertinimo laikotarpiu, o ne su pardavimui skirtų prekių gamyba ar pardavimu, įsipareigojimo nėra, jei vertinimo laikotarpiu nėra rinkos dalies. Įpareigojančiojo įvykio laikas taip pat gali nepriklausyti nuo konkretaus laikotarpio, kurį vykdoma atliekų tvarkymo veikla ir patiriamos susijusios sąnaudos.

ĮSIGALIOJIMO DATA

10. Ūkio subjektai šį aiškinimą taiko metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems 2005 m. gruodžio 1 d. ar vėliau. Rekomenduojama pradėti taikyti anksčiau. Jei ūkio subjektas taiko šį aiškinimą laikotarpiui, kuris prasideda anksčiau nei 2005 m. gruodžio 31 d., jis atskleidžia šį faktą.

PERĖJIMAS

11. Apskaitos politikos pasikeitimai turi būti užfiksuojami remiantis 8 TAS.